

GENERALITAT
VALENCIANA

TOTS
A UNA
veu

parc natural
del prat de
cabanes-
torreblanca

Memòria tècnica de gestió

Anualitat 2021

ÍNDEX

1. PRESENTACIÓ

2. INTRODUCCIÓ

- 2.1. Mapa general dels Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana
- 2.2. Descripció del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca
- 2.3. Normativa
- 2.4. Municipis del Parc Natural
- 2.5. Figures de protecció
- 2.6. Organigrama dels Serveis Centrals de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural
- 2.7. Personal del Parc Natural
- 2.8. Composició de la Junta Rectora

3. OBJECTIUS

4. PLA DE PREVENCIÓ D'INCENDIS FORESTALS

- 4.1. Pla de vigilància d'incendis forestals
- 4.2. Dades d'incendis al Parc Natural
- 4.3. Pla bàsic d'actuacions del nou Pla de Prevenció

5. PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ

- 5.1. Conservació de flora
- 5.2. Conservació de fauna
- 5.3. Conservació d'hàbitats
- 5.4. Conservació dels recursos hídrics
- 5.5. Conservació i manteniment d'infraestructures i equipaments del Parc Natural
- 5.6. Projectes d'investigació per a la conservació de l'espai.
- 5.7. Anàlisi dels resultats i conclusions generals

6. SEGUIMENT D'ACTIVITATS

- 6.1. Extracció de torba
- 6.2. Aprofitament cinegètic
- 6.3. Activitat agrícola
- 6.4. Activitat ramadera

7. PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A LA INTEGRACIÓ SOCIOECONÒMICA

- 7.1. Programa de Comunicació i Divulgació
- 7.2. Programa d'Educació Ambiental
- 7.3. Planificació i Gestió de l'Ús públic
- 7.4. Anàlisi dels resultats i conclusions generals

8. DIRECCIÓ I TRAMITACIÓ ADMINISTRATIVA

- 8.1. Reunions
- 8.2. Informes

9. RESUM ECONÒMIC

10. PLA DE GESTIÓ, AVALUACIÓ 2020 I PROPOSTES PER AL 2021

- 10.1. Avaluació de les propostes de gestió establides per a l'any 2020
- 10.2. Propostes de gestió per a l'any 2021

ANNEXOS

- Annex I. Memòria de les Brigades de Biodiversitat 2020
- Annex II. Cens d'aus aquàtiques hivernants
- Annex III. Cens d'aus aquàtiques nidificants

1. PRESENTACIÓ

La present memòria, relativa a les activitats realitzades al Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca durant l'any 2021, s'elabora en compliment de l'article 40 del *Decret 4/2003, de 21 de gener, del Consell de la Generalitat*, pel qual s'aprova el *Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals i Rector d'Ús i Gestió del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca*.

Aquesta memòria constitueix l'informe de la gestió realitzada al Parc Natural durant l'any 2021 i inclou un capítol econòmic-financer, amb indicació d'inversions i despeses de funcionament, així mateix s'ha afegit un apartat de propostes de gestió per al 2022.

Per a la seua elaboració s'ha comptat amb els informes elaborats pels tècnics i guies del Parc Natural i els realitzats per les Brigades de Biodiversitat i les de Prevenció d'Incendis quan han actuat a l'àmbit del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.

El 2021 ha sigut l'any de la recuperació d'algunes activitats que van ser suspeses pel COVID-19. Tot i això, les activitats encara van haver d'adaptar-se a les recomanacions de les autoritats sanitàries.

2. INTRODUCCIÓ

2.1. Mapa general dels Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana

2.2. Descripció del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca

El Prat constitueix una zona humida litoral dotada d'una important riquesa ambiental en el que a flora i fauna es refereix. És la principal zona humida de la província de Castelló, alhora que un dels hàbitats humits menys alterats de la Comunitat Valenciana, i en ella podem trobar gran diversitat d'ambients que es complementen i ofereixen a l'àrea protegida recursos ambientals d'incalculable valor.

L'àrea protegida amb la figura de Parc Natural comprèn aproximadament unes nou-centes hectàrees repartides entre els termes municipals de Cabanes i Torreblanca.

Es tracta d'una zona humida separada de la mar per una restinga de còdols. Constitueix un exemple singular de zona humida en avançat estat de rebliment natural, que alberga una vegetació summament diversa en funció dels distints ambients existents. En la zona costanera creix una vegetació característica de dunes mòbils junt amb la comunitat de rosella cornuda i alhelí marí del codolar. Cap a l'interior d'aquest i en contacte amb ell, apareix una depressió on es desenvolupa una vegetació hidròfila i halòfita, aquesta última en àrees de major salinitat i sòls llim argilencs (saladars), amb comunitats halòfites molt ben desenvolupades, adaptades a entollades hivernals i a dessecació i afloraments salins estivals, i en les àrees menys salines praderies i jonqueres. En les tolles generades per l'extracció de torba apareix vegetació hidròfila de canyís i boga.

Quant a l'aspecte faunístic destaca la presència d'un elevat nombre d'espècies de gran valor, la ictiofauna mostra una bona representació de tàxons endèmics com el samaruc i el fartet. Així mateix destaca la presència de la tortuga europea i quant a les aus, algunes de les espècies que es donen cita en aquesta zona són excepcionalment importants: com a nidificants tenim la xitxarra mostatxada, el sivert, l'arpellot de marjal, l'arpellot cendrós i la carregada. Sent les colònies de carregada les més importants de la Comunitat Valenciana, així com la d'arpella de marjal. A més, aquesta zona humida és també important com a punt d'escala en les migracions de les aus aquàtiques.

Ha sigut reconeguda la seua repercussió en l'àmbit internacional per mitjà de la inclusió en el Catàleg *RAMSAR de Zones Humides d'Importància Internacional*, a més del seu reconeixement estatal i autonòmic amb figures com la de *Lloc d'Importància Comunitària (LIC)*, *Xarxa Natura 2000*, *Zona d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA)* i la seua inclusió en el *Catàleg de Zones Humides de la Comunitat Valenciana* (DOCV 4336/16.09.2002), el Prat constitueix un important valor afegit al patrimoni natural de la nostra Comunitat.

2.3. Normativa

- *Decret 188/88, de 12 de desembre, del Consell de la Generalitat, de declaració del Paratge Natural de la Comunitat Valenciana del Prat de Cabanes-Torreblanca,*

modificat posteriorment pel Decret 264/94, de 20 de desembre, del Consell de la Generalitat.

- *Decret 4/03, de 21 de gener, del Consell de la Generalitat, pel qual s'aprova el Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals i rector d'Ús i Gestió del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca, en compliment del que disposen els articles 32 a 41 de la Llei 11/94 de 27 de desembre, de la Generalitat Valenciana, d'Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana.*
- *Correcció d'errors del Decret 4/03, de 21 de gener, del Consell de la Generalitat, pel qual s'aprova el Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals i Rector d'Ús i Gestió del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca (DOGV número 4435 de data 07/02/03) que reproduïx l'annex II, Pla d'Ordenació omés per error en el Decret 4/03.*
- *Ordre de 4 de febrer de 2003, de la Conselleria de Medi Ambient, per la qual es declaren 14 microrreserves vegetals a la província de Castelló.*
- *Resolució d'1 de juny de 2006, del Conseller de Territori i Habitatge, per la qual s'aprova el Pla de Prevenció d'Incendis Forestals del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.*

A més de la normativa específica del Parc Natural, dins de la zona protegida és d'aplicació tota la normativa de caràcter sectorial que no queda desenvolupada en la legislació pròpia del Parc.

2.4. Municipis del Parc Natural

El Parc Natural està situat a la província de Castelló, a la comarca de la Plana Alta. Ocupa part de la franja costanera dels termes municipals de Cabanes i Torreblanca.

El total d'hectàrees d'ambdós municipis, les hectàrees que cada un d'ells té incloses dins del Parc Natural, el percentatge del municipi amb la protecció de Parc Natural, el percentatge del total del Parc per municipi i el nombre d'habitants en el 2021 és el que apareix reflectit en la Taula 1.

Taula 1: Distribució del territori i la població al Parc Natural. Font: INE i elaboració pròpia.

Municipi	Superfície (ha)	Superfície dins del Parc Natural (ha)	% del total del municipi en el Parc Natural	% del total del Parc per municipi	Habitants en 2021		
					Dones	Homes	Total
Cabanes	13.150	574,30	4,36	66,29	1.490	1.537	3.027
Torreblanca	2.890	292	10,10	33,70	2.761	2.845	5.606

La distribució de la propietat del sòl en ambdós termes municipals es detalla en la Taula 2.

Taula 2: Distribució de la propietat del sòl al Parc Natural. Font: Elaboració pròpia.

Propietat	Cabanes		Torreblanca	
	Extensió (ha)	% sobre el total	Extensió (ha)	% sobre el total
Municipal	442,40	77	110,50	38
Privada	83	14	164,80	57
Estatat	48,90	9	16,70	5

2.5. Figures de protecció

● Parc Natural

Decret 188/88, de 12 de desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, de declaració del Paratge Natural de la Comunitat Valenciana del Prat de Cabanes-Torreblanca, que estableix per al mateix un règim especial de protecció.

Decret 264/94, de 20 de desembre, del Govern Valencià, de modificació del Decret 188/88, de 12 de desembre, de declaració del Paratge Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca, de modificació de límits.

Llei 11/94, de 27 de desembre de la Generalitat Valenciana d'Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana, l'objecte del qual és establir el règim aplicable als Espais Naturals Protegits a la Comunitat Valenciana i per la que es reclassifica a Parc Natural el Prat de Cabanes-Torreblanca, anteriorment declarat Paratge Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.

● Zona humida d'Importància Internacional – Catàleg RAMSAR

La Convenció sobre les Zones Humides d'Importància Internacional o Convenció de Ramsar (Convenció sobre Zones Humides d'Importància com a Hàbitat per a les Aus Aquàtiques), és un tractat intergovernamental que serveix de marc per a l'acció nacional i la cooperació internacional en pro de la conservació i l'ús racional de les zones humides i els seus recursos.

El Prat de Cabanes-Torreblanca s'inclou com a Zona Humida d'especial importància en l'acord de RAMSAR per decisió del Consell de ministres del 28 de juliol de 1989, a proposta del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

● Zona d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA)

Les Zones d'Especial Protecció per a les Aus són espais designats pels Estats Membres d'acord amb les disposicions de la Directiva relativa a la conservació de les aus silvestres, *Directiva 79/409/CEE del Consell, de 2 d'abril de 1979*.

Aquesta directiva té per objecte protegir, gestionar i regular totes les espècies d'aus que viuen normalment en estat silvestre al territori europeu dels Estats Membres, inclosos els ous de les citades aus, els seus nius i els seus hàbitats; i reglamentar l'explotació d'aquestes espècies.

Durant l'any 2009 va ser ampliada la Zona ZEPA del Parc Natural segons els següents Acords:

- *Acord de 5 de juny de 2009 del Consell d'ampliació de la Xarxa de Zones d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA) de la Comunitat Valenciana.*
- *Acord de 27 de novembre de 2009 del Consell de correcció d'errors dels annexos I i II de l'Acord de 5 de juny de 2009 del Consell d'ampliació de la Xarxa de Zones d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA) de la Comunitat Valenciana.*

● Lloc d'Importància Comunitària (LIC)

El Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca està inclòs en la Llista de Llocs d'Importància Internacional (LIC) de la Comunitat Valenciana, aprovada per l'*Acord de 10 de juny de 2001, del Consell de la Generalitat*, en virtut de la *Directiva 92/43/CEE, del Consell, de 21 de maig, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la flora i fauna silvestres*.

Els LICs van ser definits i delimitats, segons estableix la Directiva Europea, basant-se en la presència en aquests llocs dels hàbitats i espècies considerats prioritaris en la mateixa i que representen una mostra significativa de la destacada riquesa natural del territori valencià.

● Microrreserves de Flora

La Microrreserva de Flora és una figura de protecció establida pel *Decret 218/1994, de 17 d'octubre, del Govern Valencià*, destinada a la conservació d'espècies silvestres de flora.

Es tracta de zones de menys de 20 hectàrees d'extensió que són declarades mitjançant una Ordre de la Conselleria a proposta pròpia o dels propietaris dels terrenys, a fi d'afavorir la conservació de les espècies botàniques rares, endèmiques i amenaçades, o les unitats de vegetació que la contenen.

En virtut d'allò que s'ha establert per l'*Orde de 4 de febrer de 2003, de la Conselleria de Medi Ambient, per la qual es declaren 14 microrreserves vegetals a la província de Castelló*, el Parc

Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca compta amb dos microrreserves: la de la “Platja del Quarter Vell” i la de “Torre de La Sal”.

● Catàleg de Zones Humides de la Comunitat Valenciana

El Catàleg de Zones Humides de la Comunitat Valenciana va ser aprovat per *Acord de 10 de setembre de 2002 del Govern Valencià* (DOGV núm. 4.336 de data 16.09.2002), en compliment del que disposa l'article 15 de la *Llei 11/94 d'Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana*.

El Catàleg no és un instrument d'ordenació, sinó que constitueix un registre administratiu a partir del qual, identificant i delimitant clarament l'objecte a preservar, les diferents Administracions en l'àmbit de les seues competències, han de desenvolupar les seues actuacions a fi de salvaguardar els valors localitzats en cada zona.

2.6. Organigrama dels Serveis Centrals de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica

Tal com disposa la *Llei 11/1994, de 27 de desembre, de la Generalitat Valenciana, d'Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana* així com els documents normatius propis del Parc (*Decret 188/1988, de 12 de desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, de declaració del Paratge Natural de la Comunitat Valenciana del Prat de Cabanes-Torreblanca* i *Decret 4/2003, de 21 de gener, del Consell de la Generalitat, pel qual s'aprova el Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals i rector d'Ús i Gestió del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca*), l'administració i gestió del Parc Natural del Prat correspon a la Conselleria amb competències mediambientals, la qual destinarà els mitjans necessaris, humans i econòmics, per al correcte exercici de les funcions que li són atribuïdes, sense perjuí de la intervenció d'altres entitats o organismes que col·laboren en la gestió.

En l'actualitat les competències en matèria de medi ambient li corresponen a la *Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica*.

L'organigrama de la *Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica* es pot consultar en l'adreça electrònica següent:

<http://www.gvaoberta.gva.es/es/organigrama-x-legislatura?articleId=168327851>

2.7. Personal del Parc Natural

Per al desenvolupament de les labors de gestió i conservació del Parc Natural, la Conselleria ha comptat, durant la present anualitat, amb els següents equips de treball:

L'*Equip de Gestió* del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca, constituït per la Directora Conservadora, com a responsable de la gestió del Parc Natural, amb funcions d'assessorament, coordinació, promoció i tramitació administrativa; l'*Equip Tècnic de Gestió i Conservació* integrat per tres persones amb funcions de conservació, comunicació i educació ambiental; i la *Brigada de Conservació i Manteniment* composta per quatre persones: tres peons i un capatàs, amb funcions de conservació i manteniment de l'espai protegit.

2.8. Composició de la Junta Rectora

La Junta Rectora del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca és l'òrgan col·legiat consultiu, col·laborador i assessor de la gestió, que canalitza la participació en la mateixa de les administracions i dels interessos socials i econòmics implicats en la gestió del Parc.

La naturalesa i funcions de la Junta Rectora estan establides amb caràcter general en els articles 48 i 50 de la *Llei 11/1994, de 27 de desembre de la Generalitat Valenciana, d'Espais Naturals protegits de la Comunitat Valenciana* i específicament en l'article 2 del *Decret 264/1994, de 20 de desembre del Consell de la Generalitat, de modificació del Decret 188/1988, de 12 de desembre, de declaració del Paratge Natural de la Comunitat Valenciana del Prat de Cabanes-Torreblanca*.

Formaran part de la Junta Rectora, segons estableix el mencionat *Decret 264/1994*, així com el *Decret 4/2003, de 21 de gener, del Consell de la Generalitat, d'aprovació del PORN i PRUG del Parc Natural*, els membres següents:

- El/La president/a de la Junta Rectora
- El/La Director/a Conservador/a del Parc Natural, que actuarà com a secretari/a
- Un representant de l'Ajuntament de Cabanes
- Un representant de l'Ajuntament de Torreblanca
- Un representant de la Conselleria de Medi Ambient
- Un representant de la Conselleria d'Indústria, Comerç i Energia
- Un representant de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació
- Un representant de les universitats de la Comunitat Valenciana
- Un representant de la Secretària d'Estat d'Aigües i Costes del Ministeri de Medi Ambient
- Un representant de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer
- Un representant de les associacions vinculades a la conservació i defensa de la natura
- Un representant dels agricultors propietaris dels predis existents al Parc Natural
- Un representant de les associacions de caçadors vinculades a l'àrea

3. OBJECTIUS

Els objectius de gestió del Parc Natural venen definits pel *Decret 188/1988, de 12 de desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, de declaració del Paratge Natural de la Comunitat Valenciana del Prat de Cabanes-Torreblanca*, modificat pel *Decret 264/1994, de 20 de desembre*, i són bàsicament els següents:

- Conservar en la seua integritat els ecosistemes naturals, avaluant amb especial atenció els possibles impactes ambientals produïts per actuacions ambientals exteriors al mateix. Respecte d'això es considerarà un objectiu prioritari la conservació de la qualitat del medi aquàtic, per mitjà de la vigilància dels abocaments o modificacions de les aportacions hidriques que puguen afectar el mateix.
- Compaginar les activitats i usos tradicionals del sòl, entre les que se cita l'extracció de la torba, l'agricultura, la ramaderia i la caça, actualment existents amb els objectius de protecció.
- Donar a conèixer als visitants, escolars i veïns de la zona, els valors ambientals i els beneficis que el Parc Natural suposa per a la societat, així com desenvolupar tasques d'educació ambiental.

Així mateix, en la gestió del Parc Natural es persegueixen els següents objectius:

- Conservar els hàbitats prioritaris o aquells que alberguen espècies d'especial interès, com són les torberes amb *Cladium mariscus* i les dunes litorals amb *Juniperus oxycedrus* subsp. *macrocarpa*.
- Establir mecanismes adequats per a la prevenció i extinció d'incendis.
- Promoure la participació pública quant a la gestió del Parc Natural.
- Conscienciar la població local sobre els valors naturals i històrics del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca i en general de la importància que tenen els espais naturals protegits.
- Promoure un turisme sostenible a l'espai natural donant a conèixer les rutes a peu i en bicicleta per Parc així com les recomanacions de visita.
- Promoure i recolzar la investigació científica sobre els aspectes relacionats amb el Parc Natural a fi de facilitar la gestió de l'espai, aprofundir en el coneixement dels seus valors i les seues problemàtiques i aportar possibles solucions.
- Desenvolupar projectes o actuacions de conservació d'espècies d'interès (samaruc i fartet, arpellet cendrós i arpella de marjal), principalment d'aquelles que van motivar la protecció del Prat de Cabanes-Torreblanca com a Parc Natural i Lloc d'Interès Comunitari.
- Realitzar campanyes de comunicació i divulgació de qüestions mediambientals importants per a millorar la conservació del Parc Natural.

- Participar en els projectes que la *Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica* du a terme als Parcs Naturals.
- Promoure activitats lúdiques, culturals i interpretatives al voltant del patrimoni natural i històric.
- Recolzar noves iniciatives locals, continuar participant en les fires i celebracions dels municipis integrants del Parc Natural.
- Desenvolupar el programa d'educació ambiental per a escolars com a instrument de conscienciació i divulgació dels valors naturals i històrics del Parc Natural.
- Contribuir a la formació d'una consciència ambiental del visitant del Parc.

4. PLA DE PREVENCIÓ D'INCENDIS FORESTALS

El Pla de Prevenció d'Incendis Forestals del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca va ser aprovat per *Resolució d'1 de juny de 2006, del Conseller de Territori i Habitatge*. L'esmentat Pla queda integrat en el Pla de Prevenció corresponent a la comarca de la Plana Alta, dins de la seua demarcació Centre. Per *Resolució de 30 d'octubre de 2020, de la consellera d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Canvi Climàtic i Transició Ecològica per la qual s'aprova la revisió del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca*.

El Pla de Prevenció d'Incendis Forestals del Parc Natural adapta les directrius generals de prevenció d'incendis forestals a les característiques específiques del Prat de Cabanes-Torreblanca, sent una premissa fonamental fer compatible la necessària protecció i defensa davant dels incendis amb la conservació i preservació dels valors ambientals del Parc.

D'una banda es realitzen labors dirigides a la prevenció de l'inici del foc, les quals consisteixen bàsicament en la vigilància de l'espai protegit i el seu àmbit d'influència.

D'altra banda es realitzen actuacions consistents en la creació d'infraestructures que faciliten l'extinció de possibles incendis i la seua propagació amb la consegüent reducció de l'àrea afectada per l'incendi una vegada s'ha declarat.

La superfície d'actuació que abasta el Pla de Prevenció d'Incendis Forestals del Prat de Cabanes-Torreblanca, correspon a la superfície protegida del Parc Natural, així com a la zona d'amortiment d'impactes.

4.1. Pla de vigilància d'incendis forestals

Un dels aspectes més importants en el control dels incendis forestals és l'existència d'un sistema que permet localitzar-los abans que tinguin ocasió d'estendre's. Les Unitats de Prevenció d'Incendis Forestals amb base en terra i els Observatoris Forestals fixos de vigilància són aquells que detecten els incendis en la seua primera fase, determinant la seua localització espacial i vigilant el seu desenvolupament en el temps.

Es compta amb diversos mitjans que intervenen en la vigilància i detecció d'incendis forestals en l'àmbit del Parc Natural. La coordinació d'aquests mitjans es du a terme des de diversos àmbits, depenent de la zona afectada i de l'organisme competent.

En aquest Pla s'estableixen els protocols d'actuació dels diferents mitjans, entre els quals es troben: Personal Tècnic, Agents Mediambientals, Unitats de Prevenció, Observatoris Forestals i Voluntariat de Prevenció d'Incendis, als que cal afegir la col·laboració d'altres serveis com: Brigades Rurals d'Emergència, Policia Nacional, Policia Autonòmica i Guàrdia Civil.

4.1.1. Mitjans de vigilància mòbil

Unitats de Prevenció d'Incendis Forestals

Unitat de Prevenció Ordinària: formada per un operari i dotada d'un vehicle tot terreny. En l'àmbit del Parc treballen la C 205 i la C 206 d'Alcalà.

Unitats Polivalents: formades per un operari i, de vegades, acompanyades d'entre 2 i 3 voluntaris. Igual que la Unitat anterior, també està dotada de vehicle tot terreny. És la Unitat C 603 de Castelló.

Unitat Motoritzada: formada per les Unitats C 702/712 de Castelló.

Unitats Comarcals: formada per les Unitats C 802 i C 812 de la Vall d'Alba.

Aquestes Unitats de Prevenció d'Incendis Forestals no són específiques del Parc Natural sinó que també realitzen les seues funcions en altres terrenys forestals pròxims a la zona humida.

Agents Mediambientals

El Parc Natural està inclòs dins de la demarcació territorial de la comarca de la Plana Alta. Els agents mediambientals destinats en aquesta demarcació són els encarregats de vetllar pel compliment de la legislació i la conservació dels recursos del Prat.

Altres

Hi ha altres membres, dependents de diferents organismes, que també presten els seus serveis en l'àmbit del Parc Natural i són: Brigades Rurals, Guàrdia Civil, Policia Nacional i Policia Autonòmica, que s'incorporen a la prevenció en funció de les competències de l'Òrgan al qual representen.

4.1.2. Mitjans de vigilància fixos

Observatoris Forestals

Els Observatoris Forestals estan situats en zones elevades de màxima visibilitat. Les seues principals labors són servir d'enllaç en la Xarxa de Comunicació de les emergències, a més de la detecció de l'inici de l'incendi.

Els Observatoris Forestals que vigilen i comprenen l'àmbit del Parc Natural i la seua àrea d'influència són: l'*Alt del Colomer*, ubicat dins de l'àrea protegida del Parc Natural del Desert de les Palmes; l'*Ametler*, al terme municipal d'Alcalà de Xivert i inclòs en el Parc Natural de la Serra d'Irta; i *Subarra*, al terme municipal de Benlloc. Tant l'*Alt del Colomer* com l'*Ametler*

donen cobertura de vigilància durant tot l'any mentre que *Subarra* només treballa en temporada estival.

Central de Prevenció d'Incendis Forestals de Castelló

Centre des d'on es coordina tot el dispositiu de Prevenció d'Incendis Forestals, ubicat al Polígon Industrial El Mijares c/ Comerç, 7 d'Almassora. Aquest edifici també és la seu de la Secció de Sanitat Vegetal de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica.

4.2. Dades d'incendis al Parc Natural

Durant l'any 2021 no s'ha produït cap incendi dins de l'àrea protegida, ni tampoc a l'àrea d'esmoreïment d'impactes del Parc Natural.

4.3. Pla bàsic d'actuacions del nou Pla de Prevenció.

4.3.1. Pla per a la prevenció de causes.

- Activitats de formació i divulgació dirigides a conscienciar i difondre el coneixement dels aspectes relacionats amb la prevenció d'incendis, remarcant les normes i recomanacions que cal observar en les activitats més habituals.
- Modificació de les pràctiques de risc, mitjançant la revisió dels plans locals de cremes i el foment de l'ús d'alternatives diferents del foc per l'eliminació de restes agrícoles.
- Instal·lació de cartells informatius amb normes d'ús i comportament front l'incendi.
- Elaboració dels Plans Locals de Prevenció d'incendis forestals.
- Millora continua de les tasques de vigilància i instal·lació de càmeres de vigilància permanent.

4.3.2. Pla d'infraestructures

En l'àmbit del Parc Natural la xarxa d'infraestructures destinades a la prevenció i extinció d'incendis, està constituïda per l'existència de discontinuïtats entre la massa vegetal, com a llacunes, séquies i camins, que poden servir com a element de ruptura de la continuïtat de la massa vegetal, que siga capaç de detindre un incendi si aquesta discontinuïtat presenta l'amplada suficient.

El Pla de maneig de la vegetació consisteix en la creació d'àrees desprotegides de vegetació. Com poden ser els *lluents* (infraestructures dissenyades des de Conselleria i executades bé pel personal propi del Parc, bé per les associacions de caçadors), i la creació d'àrees tallafocs al costat dels principals canals.

També es contempla l'adequació de la xarxa viària, amb actuacions destinades a la seua millora i manteniment. La Brigada de Conservació i Manteniment del Parc ha realitzat els treballs d'adequació i manteniment de sendes, camins i àrees recreatives amb objectius de protecció i prevenció d'incendis forestals.

Per a la creació d'àrees desprotegides de vegetació també s'ha tingut en compte el foment de les activitats agro-ramaderes, que inclou tant el cultiu de les parcel·les agrícoles com l'ús ramader de determinades zones del prat compatibles amb la conservació de l'espai protegit.

4.3.3. Coordinació amb els Serveis de Prevenció i Extinció d'Incendis Forestals

El Programa d'Actuacions Prioritàries del Pla de Prevenció d'Incendis del Parc Natural proposa l'establiment d'una reunió de caràcter anual en què es tracten específicament temes relacionats amb la prevenció i l'extinció d'incendis i a la que hauran d'assistir els tècnics corresponents dels mitjans d'extinció i dels mitjans de prevenció, així com els gestors del Parc Natural.

L'objectiu de la reunió és la posada en comú per arreplegar propostes dels diferents sectors i l'adopció de mesures per a les possibles solucions i propostes de millora.

5. PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ

5.1. Conservació de la flora

A fi de preservar la diversitat genètica del patrimoni natural i garantir la conservació de les espècies de flora silvestre i formacions vegetals, en especial les autòctones, es realitzen diverses actuacions, dutes a terme fonamentalment per les Brigades de Biodiversitat, i que estan centrades en les dues microrreserves de flora presents al Parc Natural (*Taula 3*).

Taula 3. Microrreserves de Flora presents al Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.

Microrreserva	Superfície (Has)	Terme municipal
Platja del Quarter Vell	5,57	Cabanes
Torre de la Sal	2,19	Cabanes

També s'han dut a terme actuacions de control d'espècies de flora aquàtica amenaçada com és el cas del *Ceratophyllum submersum* i la producció de plantes aquàtiques autòctones. Actuacions dut a terme pels tècnics del Centre d'Investigació d'espècies dulciaquícules del Palmar.

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són:

- Protegir i conservar les espècies de flora rara, endèmica o amenaçada que es troben al Parc Natural.
- Mantenir en bon estat les dues microrreserves declarades dins de l'àrea protegida.
- Censar la flora aquàtica autòctona i amenaçada.
- Eliminar les espècies exòtiques invasores que s'observen en l'àmbit del Parc Natural.

Les **ACTUACIONS** que s'han dut a terme per aconseguir els objectius han estat les següents:

- Manteniment de la senyalització de les dues microrreserves declarades al Parc Natural que ha consistit en la substitució i/o reposició de piquetes i cartells en mal estat. En total s'han reposat 65 piquetes i 300 m de corda.
- S'ha realitzat la neteja de les dues microrreserves per mitjà de l'eliminació del fem acumulat en elles. En 2021 s'han eliminat 3,1 m³ de fem que es trobava en les dues microrreserves.
- S'han fet tasques d'eliminació d'espècies exòtiques invasores, al terme municipal de Torreblanca. S'ha eliminat l'espècie *Arundo donax*, en una superfície de 5 m².
- Així mateix s'han fet labors de desbrossament perimetral de 445 m² de *Phragmites australis* en la parcel·la on creix *Odontites kaliformis*, espècie catalogada com En

Perill d'Extinció en el Catàleg Valencià d'Espècies de Flora Amenaçada, per a facilitar l'accés a les zones on creix amb l'objectiu de realitzar el cens anual.

- Treballs de prospecció, cens, cartografiat i estudi de la distribució de les espècies incluídes en el llistat valencià de flora protegida.
- Producció de flora aquàtica amenaçada en les instal·lacions del Centre d'Investigació d'espècies dulciaquícoles del Palmar, per a la restauració ecològica de les zones humides de la Comunitat Valenciana. Al Parc Natural, s'han plantat un total de 2.029 exemplars dins dels projectes Life Paludícola i Wetlands4Climate. A la Taula 4 es mostren les espècies i la quantitat d'exemplars subministrats.

Taula 4. Flora aquàtica aportada pel Centre d'Investigació d'Espècies Dulciaquícoles del Palmar durant 2021 per al Prat de Cabanes-Torreblanca.

Espècie	Nº plantes	Projecte
<i>Dorycnium rectum</i>	144	PROJECTE LIFE PALUDICOLA
<i>Erianthus ravennae</i>	10	
<i>Iris pseudacorus</i>	144	
<i>Epilobium hirsutum</i>	24	
<i>Lythrum salicaria</i>	120	
<i>Scirpus tabernaemontani</i>	30	
<i>Scirpus holoschoenus</i>	48	
<i>Iris pseudacorus</i>	168	PROJECTE LIFE WETLANDS4 CLIMATE
<i>Cladium mariscus</i>	300	
<i>Juncus subnodulosus</i>	225	
<i>Lythrum salicaria</i>	192	
<i>Scirpus holoschoenus</i>	24	
<i>Scirpus tabernaemontani</i>	300	
<i>Ceratophyllum submersum</i>	300	
TOTAL	2.029	

Des del Parc Natural s'està impulsant la creació d'una nova microrreserva per a preservar l'espècie *Odontites kaliformis*, amb la col·laboració de l'ajuntament de Cabanes, ja que els terrenys on es troba la zona a preservar són de propietat municipal.

En l'Annex I s'adjunta la memòria de les Brigades de Biodiversitat de l'anualitat 2021.

5.2. Conservació de la fauna

Per a millorar els aspectes ecològics i biològics de les espècies de fauna que viuen i/o utilitzen el Parc Natural es realitzen diferents estudis i treballs de camp que són executats tant pel personal propi de l'espai, com per Brigades de Biodiversitat que fan treballs més específics, relacionats fonamentalment amb la fauna aquàtica.

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són:

- Protegir i conservar les poblacions d'espècies de fauna existents en el Parc que resulten d'interès per la seua singularitat, representativitat, fragilitat o estat de conservació.
- Promoure i donar suport a la investigació científica per a millorar el coneixement, conservació i maneig de les citades espècies.
- Desenvolupar projectes o actuacions de conservació sobre aquelles espècies que van propiciar la protecció del Prat de Cabanes-Torreblanca com a Parc Natural i Lloc d'Interès Comunitari.

5.2.1. Conservació de l'avifauna

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen per a la conservació de l'avifauna són els de:

- Conèixer els diferents tipus d'aus que nien al Parc Natural.
- Conèixer el nombre d'aus de cada espècie que nien al Parc Natural.
- Conèixer el nombre d'aus de cada espècie que passen l'hivern a l'espai protegit.
- Conèixer el nombre d'aus de cada espècie que utilitzen el Parc Natural com dormidor.
- Realitzar el seguiment de les aus migratòries que utilitzen el Parc Natural en determinades èpoques de l'any.
- Ubicar i mantenir en bon estat els posadors de les aus que habiten al Parc Natural.

Per a la consecució dels objectius s'han realitzat una sèrie d'actuacions que són les que a continuació es descriuen:

A) Seguiments ornitològics

El seguiment de l'avifauna requereix la realització de diferents censos d'aus. Aquests censos tracten de comptabilitzar, per mitjà de diferents tècniques, el nombre d'aus que aprofiten el Parc Natural per a la seua supervivència.

Les dades obtingudes a través dels censos ajuden a fer una valoració de l'estat del Parc Natural i a detectar els possibles efectes adversos de les actuacions que en ell es desenvolupen.

Per a la realització dels censos s'utilitzen diferents tècniques en funció de l'espècie i del seu ecosistema associat. Aquests censos es realitzen per mitjà de la coordinació de l'Equip Tècnic del Parc Natural i de la guarderia d'Agents Mediambientals.

A continuació es descriuen els censos d'avifauna realitzats al Parc Natural durant el 2021:

● Cens d'Aus Aquàtiques Hivernants

Seguint les directrius de la Conselleria, els censos es realitzen una vegada a l'any i en les dates acordades a fi de no coincidir en observacions i evitar alterar els resultats. En 2021 el cens es va realitzar entre els dies 12 i 13 de gener. En aquesta anualitat, es va observar un increment respecte a 2020 d'espècies com el Esplugabous, la Corba marina grossa, el Collverd. Cal destacar la presència de l'Agró blanc, cada cop més present al Prat.

En canvi, d'altres com el sarset, el Cabussonet, el Cabrellot i el Sivert, han reduït els seus nombres respecte a la temporada anterior.

En el cas de l'arpellot de marjal, les seves poblacions hivernants es mantenen.

Els resultats del cens apareixen en l'Annex II.

● Cens d'Aus Aquàtiques Nidificants

De forma sistemàtica i en coordinació amb el Servei de Biodiversitat, durant l'època de nidificació (que comprén els mesos de març a agost) es realitza el seguiment d'avifauna que requereix un major esforç al llarg de l'any, ja que pretén estimar el nombre de parelles nidificant de les espècies amb major importància ecològica dins del Parc Natural.

Durant el cens d'aus aquàtiques nidificants també localitzem la ubicació dels nius d'algunes de les espècies censades, anellant-se les cries d'aquelles amb especial seguiment dins de l'espai protegit i estudiant-se l'èxit reproductor de les parelles. És el cas de l'arpellot de marjal *Circus aeruginosus* i Arpellot cendrós *Circus pygargus*. Espècie que en aquesta anualitat no ha tingut presència nidificant a l'àmbit del Parc Natural. Poden observar una parella d'adults durant el primer terç de l'època de cria.

En 2021, a més, es van localitzar nius de camallonga (*Himantopus himantopus*), carregada (*Glareola pratincola*), corriolet (*Charadrius dubius*), corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*) i mongeta (*Sternula albifrons*). També es van detectar grups familiars i territoris localitzats de cabussonet (*Tachybaptus ruficollis*), cabrellot (*Podiceps cristatus*), coll-vert (*Anas platyrhynchos*), sivert (*Netta rufina*), rascló (*Rallus aquaticus*), polla d'aigua (*Gallinula chloropus*), gall de canyar (*Porphyrio porphyrio*), fotja (*Fulica atra*) i gavinot argentat mediterrani (*Larus michahellis*) Avetorillo (*Ixobrychus minutus*), Garza imperial (*Ardea purpurea*), Tarro blanco (*Tadorna tadorna*). Els resultats de l'esmentat cens s'arreglegen en l'Annex III.

● Censos mensuals

Es tracta d'un cens absolut de les aus aquàtiques que es troben al Parc Natural en un moment determinat i es realitza amb periodicitat mensual.

Aquest seguiment permet, per mitjà de la realització d'itineraris, la prospecció de gran part del Parc Natural. Amb els itineraris s'obtenen índexs d'abundància i de varietat d'espècies que permeten determinar les tendències poblacionals de les aus presents en aquest moment a la zona humida, encara que es desconege amb exactitud la magnitud de les poblacions estudiades.

● Cens en dormidor

Per mitjà dels censos en dormidor es compta de forma directa el nombre d'aus (en el nostre cas fonamentalment agrons i corbs marins), que acudeixen cap al capvespre als dormidors localitzats dins del Parc Natural.

● Cens amb reclam

Per realitzar el recompte de certes espècies, principalment de la família dels ràl·lids, s'utilitza el mètode de reproducció de cants o cens amb reclam. El sistema consisteix en una gravació de 3 minuts de cants d'individus de l'espècie seguits d'altres 3 de silenci, en els que s'efectuen les escoltes i es conten els exemplars que responen a l'incentiu del cant.

Per mitjà d'aquest cens s'obté informació de les parelles territorials i dels seus hàbitats preferits. Amb aquest mètode no s'obtenen dades de nidificació ni del nombre total d'exemplars existents al Parc Natural, però ens dona una aproximació molt fiable de les parelles residents.

B) Anellament científic d'aus

L'anellament científic d'aus es realitza a fi de conèixer els desplaçaments de les aus, principalment els relacionats amb la migració. No obstant això, l'activitat potser útil en estudis d'un altre tipus com els que tracten d'obtenir dades sobre paràmetres reproductors, dinàmica de poblacions, selecció i ús de l'hàbitat, etc.

Al Parc Natural es realitzen dos tipus d'anellaments: el marcatge amb mètodes de captura (xarxes japoneses), realitzat pel *Grup Au d'Ornitologia*, i l'anellament dels dos rapaços més representatius del Parc, l'arpellot de marjal (*Circus aeruginosus*) i l'arpellot cendrós (*Circus pygargus*), treball que du a terme l'Equip Tècnic del Parc Natural juntament amb els Agents Mediambientals. D'aquestes espècies es van detectar a 2021: 9 nius d'arpellot de marjal, en aquests nius es van marcar amb anelles de metall i de PVC 14 pollets. Per primera vegada des que es realitza el cens (trenta anys) no se localitza cap niu d'arpellot cendrós.

C) Ubicació i manteniment de posadors

El personal del Parc estudia la millor ubicació, i col·loca posadors per a l'avifauna. Sobre aquestes posadores es realitzen treballs de manteniment per part de la Brigada de Conservació i Manteniment i llavors de seguiment de les dades obtingudes en ells per part de l'Equip Tècnic del Parc Natural.

La informació arreplegada en els posadors es fa mitjançant observacions, egagròpiles, excrements i plomes que s'arrepleguen als voltants.

D) Conservació de la Xitxarra d'aigua

Les actuacions conduents a l'estudi i conservació de la xitxarra d'aigua (*Acrocephalus paludicola*) que s'han dut a terme a l'àmbit del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca, han estat finançades pels projectes Life Paludicola i Life Wetlands for Climate que gestiona la Fundació Global Nature, i han sigut les següents:

- Durant l'any 2021 l'estació d'anellament fa realitzar 15 jornades.
- Tractament de la vegetació per a millorar l'hàbitat de l'espècie, que va consistir en la sega, mitjançant una màquina amfíbia, d'un total de 8,45 hectàrees.

5.2.2. Conservació d'espècies de fauna singulars

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen per a la conservació d'espècies de fauna singulars són els de:

- Mantenir en bon estat les poblacions de peixos d'espècies endèmiques i en perill d'extinció que habiten al Parc Natural.
- Conèixer la distribució i grandària de les poblacions de peixos d'espècies endèmiques que habiten al Parc Natural.
- Conèixer la distribució de les poblacions de tortuga d'aigua europea i el nombre d'individus de la seua espècie.
- Avaluar l'estat de les poblacions de tortuga d'aigua europea.
- Conèixer les espècies d'odonats presents al Parc Natural, la seua distribució i l'àrea d'influència.
- Conèixer la presència d'exemplars de llúdria al Parc Natural.

Per a la consecució dels objectius s'han realitzat les actuacions següents:

A) Seguiment i reforços poblacionals de fartet (*Aphanius iberus*), samaruc (*Valencia hispanica*) i altres espècies endèmiques.

Durant la present anualitat l'Equip Tècnic del Parc Natural ha continuat amb les labors de seguiment, cria i translocació d'aquestes dues espècies de ciprinodòntids endèmiques de la zona protegida i catalogades *En Perill d'Extinció*.

Les actuacions dutes a terme estan emmarcades dins dels respectius Plans de Recuperació del fartet i del samaruc a la Comunitat Valenciana i contribueixen al manteniment de la població d'ambdues espècies així com a la lluita biològica contra les poblacions de mosquits del Parc Natural.

Les prospeccions realitzades durant 2021 per l'equip de fauna, han donat molt bons resultats, així tenim que a la desembocadura de la sèquia Mangraners s'han trobat, en el mostreig realitzat al juny: 2 femelles i 4 mascles de fartet (*Aphanius iberus*), 1 exemplar d'*Atherina boyeri*, més de 100 exemplars de *Gambusia holbrooki*, 15 exemplars de *Palaemon zariquieyi*, 1 exemplar d'anguila (*Anguilla anguilla*), 1 exemplar de cranc blau (*Callinectes sapidus*) i 1 exemplar de cranc roig.

En la desembocadura de la séquia En Polo s'ha trobat 2 exemplars d'*Atherina boyeri*, 2 exemplars de *Gambusia holbrooki*, 25 exemplars de *Palaemonetes zariquieyi* i 2 exemplars de cranc blau (*Callinectes sapidus*).

Pel que fa al peix anomenat espinós (*Gasterosteus aculeatus*), s'ha fet una solta de 200 exemplars a la sèquia Mangraners.

B) Seguiment de les poblacions de tortuga d'aigua europea (*Emys orbicularis*)

Al llarg de 2021 s'ha continuat amb el seguiment de les poblacions de tortuga d'aigua europea en la zona humida. Al Centre d'Interpretació del Parc Natural també es continuen arreplegant exemplars tant de tortuga d'aigua europea com de tortugues exòtiques que són portades per visitants i veïns del Parc Natural.

Les tortugues exòtiques arreplegades són retirades per la Brigada de Biodiversitat i amb elles se segueix el protocol establert per al control d'espècies exòtiques en la Comunitat Valenciana.

Durant l'any 2021, entre el 20 de maig i el 10 d'agost s'han instal·lat 3 trampes selectives amb cebo, modificades de tal manera que es puga evitar l'atrapament d'altres espècies com la llúdria. Al final de la campanya s'han retirat 24 exemplars de l'espècie *Trachemys scripta elegans*.

C) Estudi dels odonats presents al Parc Natural

Des de l'any 2010 s'arreplega informació de les distintes espècies d'odonats (libèl·lules) presents al Parc Natural. S'ha pogut constatar que de les 65 espècies que es poden trobar a la Comunitat Valenciana, 22 d'elles estan representades en el Prat de Cabanes-Torreblanca.

Els estudis realitzats ens permeten conèixer les espècies presents al Parc i la seva distribució. La informació obtinguda dels mapes de distribució de les espècies ens ajuda a conèixer la seua evolució en el temps. Durant aquesta anualitat 2021 s'ha continuat amb la presa de dades i estudi de les poblacions de libèl·lules presents a l'espai protegit.

D) Programa de seguiment de la llúdria al Parc Natural

Continuant amb el programa de seguiment de les poblacions de llúdria que té com a objectius principals determinar l'estatus i l'estructura poblacional d'aquesta espècie a l'àmbit del Parc Natural

Des de 2019 fins a finals de 2021, s'ha detectat presència de llúdria en 16 de les 21 quadrícules d'1x1 km corresponents al Parc Natural. S'han detectat un mínim de 4 grups familiars (adults amb cries), i s'ha estimat la presència de 5 territoris diferents. També s'ha pogut observar directament en tres ocasions, i mitjançant la tècnica del fototrampeig s'han realitzat un total de 29 filmacions. Pel que fa a les empremtes s'han observat un total de 38. Amb el tema de l'anàlisi d'excrements els resultats han estat els següents: el total d'excrements analitzats són 235 dels quals la composició està formada en un 74,1% pertanyent a espècies de peix, 15,5% de cranc americà, 1,7% càdec, 5,2% gambeta, 0,9% cranc blau, 1,7% per restes de mamífer (pèl), 0,9% granota. Al marge dels excrements també s'han comptabilitzat les marques odoríferes que deixen aquests animals per marcar territori, de les quals se n'han pogut localitzar 98.

5.3. Conservació d'hàbitats

La *Directiva 92/43/CE*, *Directiva 92/43/CEE* del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres, i la seva ampliació mitjançant la *Directiva 97/62/CE*, estableixen les bases per a la conservació de totes aquelles espècies i hàbitats que es consideren interessants des del punt de vista de la conservació.

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són:

- Protegir i conservar els hàbitats i les espècies que els conformen.
- Restaurar i minimitzar els impactes ocasionats per l'activitat humana.

- Realitzar el seguiment de les diferents actuacions que es desenvolupen en els hàbitats prioritaris del Parc Natural.
- Millorar la varietat d'espècies i afavorir la prevenció d'incendis forestals.

5.3.1. Corriol camanegre

El corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*) és una espècie característica de platges, arenals costaners, saladars i llacunes, que sol nidificar en zones humides i platges arenoses de la Comunitat Valenciana, amb preferència per zones amb poca cobertura vegetal i amb restes dipositats per la mar. La principal amenaça per a aquesta espècie prové de la pèrdua d'hàbitat i dels intensos usos recreatius en costa i platges, circumstància que perjudica la seva reproducció.

El Parc Natural del Prat és una zona humida que alberga diverses espècies d'aus entre les quals es troba el corriol camanegre, catalogada com *Vulnerable* en el Catàleg Valencià d'Espècies de Fauna Amenaçada. En els darrers anys, i per a aquesta espècie, s'ha constatat la disminució de parelles en el litoral valencià. El corriol camanegre necessita espais lleugerament elevats, amb poca vegetació i allunyats de molèsties per poder reproduir-se amb èxit. No obstant, al Prat no s'ha notat aquesta disminució de les poblacions, que es mantenen estables des de fa temps.

Durant l'any 2021, la brigada de Red Natura 2000 ha continuat amb el manteniment del desbrossament de parcel·les amb l'objectiu de realitzar un maneig de l'hàbitat favorable per a la instal·lació de parelles de corriol camanegre.

A la zona de Torrenostre s'han realitzat treballs de desbrossament de *Juncus acutus* fonamentalment, així com del manteniment del vallat.

Una altra zona en que al corriol camanegre li agrada nidificar és la que es troba davant del centre d'interpretació de Torre la Sal, en les dunes properes a la costa. Ací tenim el problema de l'afluència de visitants que passen, moltes vegades amb el seu gos.

En totes les zones es posen cartells informatius d'anar amb compte i de no passar dins de les zones marcades amb cordes que senyalitzen els llocs de nidificació.

En la zona de Torrenostre s'han continuat fent actuacions per dissuadir de l'entrada al Parc Natural per aquesta zona amb vehicles, a l'espera de la instal·lació definitiva d'una tanca que realitzarà el Departament Provincial de Costes.

5.3.2. Solta d'anguiles

La determinació de la Unió Europea de considerar que l'anguila en el seu estat de conservació actual requereix l'adopció de mesures per a recuperar les seues poblacions, s'ha concretat en el Reglament (CE) número 1100/2007, del Consell de la Comissió Europea, de 18 de setembre de 2007, pel que s'estableixen mesures per a la recuperació

de l'anguila europea i que és d'obligat compliment en tots els seus elements i d'aplicació directa en cada estat membre.

Aquest document insta i defineix les condicions mínimes a contemplar en la redacció del Pla de Gestió de l'Anguila, que per a la Comunitat Valenciana, va ser aprovat per la Comissió Europea l'1 d'octubre 2010. Posteriorment es va aprovar el DECRET 35/2013, de 22 de febrer, del Consell, pel qual es regula l'aprofitament sostenible de l'anguila europea (*Anguilla anguilla*), així com la recuperació de les poblacions i del seu hàbitat en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.

La repoblació d'anguiles en una zona directa d'explotació comercial, com a tal no és viable donat l'espècie de la qual es tracta, si és convenient la solta d'anguiles dins de Parcs Naturals o zones on no es realitza activitat pesquera.

Al Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca, es fa la solta d'anguiles als llocs més adequats quant a hàbitat i accessibilitat. Són els que es troben als canals propers a la desembocadura de la marjal a la mar. L'any 2021 s'han fet dues repoblacions: al mes de juny s'han soltat un total de 62,8 kg d'anguiles, d'una mida aproximada entre 10 i 25 cm, i al mes de desembre 5,10 kg d'anguiles d'una mida entre 25 i 30 cm. Els llocs triats per a la solta han sigut la Gola del Trenc i Carabiners.

5.3.3. Creació i manteniment de llunts

La creació de zones en què existeix una somera coberta d'aigua constitueix una mesura eficaç per conservar les espècies de fauna que s'aprofiten d'aigües superficials per a la seua alimentació i reproducció.

Algunes espècies com el *Porphyrio porphyrio*, l'*Himantopus himantopus* i altres limícoles, han vist augmentada les seues poblacions al Parc gràcies a aquestes actuacions que es realitzen en el Prat de Cabanes-Torreblanca tant per la Brigada de Conservació i Manteniment com per les associacions de caçadors mitjançant convenis de col·laboració amb la Conselleria i els ajuntaments.

Aquestes zones lliures de vegetació, ubicades de forma estratègica, també constitueixen un sistema eficaç per a la prevenció d'incendis forestals.

Durant els mesos d'agost, setembre i novembre de 2021 es van realitzar diverses actuacions de manteniment i creació de llunts seguint les indicacions i autoritzacions de la Direcció General de Medi Natural i Avaluació Ambiental.

Des del Parc Natural es va presentar en reunió de la Junta Rectora, la proposta d'ubicació dels llunts, tenint en compte tant la millora de l'ecosistema com el Pla de Prevenció d'incendis forestals del Parc Natural, amb la intenció d'elaborar una resolució de la Direcció General que autoritze l'activitat als llocs establerts.

5.4. Conservació dels recursos hídrics

L'aigua és l'element fonamental de l'ecosistema de la zona humida. De la seua disponibilitat i qualitat depenen tots els processos que tenen lloc en la zona protegida. És per aquesta raó que el control i conservació dels recursos hídrics de l'espai juga un paper primordial en la gestió del Parc Natural.

Els **OBJECTIUS** plantejats són els de:

- Vigilar i regular el nivell freàtic de la zona humida.
- Realitzar el seguiment i control de la qualitat les aigües del Parc Natural.

5.4.1. Regulació del nivell d'aigua

La regulació del nivell d'aigua de la zona humida es realitza en dos punts clau del Parc Natural: la *Gola del Trenc* (zona nord del Parc Natural) i els voltants de la desembocadura del *Canal del Centre* a l'altura del centre d'interpretació de Torre la Sal (zona sud del Parc Natural).

Aquesta regulació es du a terme per mitjà del maneig de les comportes instal·lades en els enclavaments assenyalats i tenint en consideració les necessitats biològiques de la zona humida en cada època de l'any. El control de les comportes es realitza pel personal del Parc Natural i pels Agents Mediambientals.

Per tal de conèixer l'evolució del nivell de l'aigua al Prat s'utilitzen uns mesuradors distribuïts per séquies, llacunes i canals del Parc Natural. Al mapa següent (*Figura 2*) es mostren les ubicacions seleccionades, que van ser consensuades en la reunió extraordinària de la Junta Rectora de 17 d'octubre de 2018.

5.4.2. Control sobre la qualitat de l'aigua

Durant la present anualitat s'ha continuat amb el seguiment de la qualitat de l'aigua del Parc Natural. L'objectiu dels controls que periòdicament es realitzen és el d'avaluar les concentracions de determinats paràmetres (conductivitat, nitrats, clorofil·la) en les aigües del Parc. Amb aquests paràmetres es disposa de la informació necessària per a prevenir possibles impactes negatius sobre la qualitat de les aigües. En el següent mapa (*Figura 3*) s'indica la ubicació dels punts de mostreig d'aigua ubicats dins del Parc Natural.

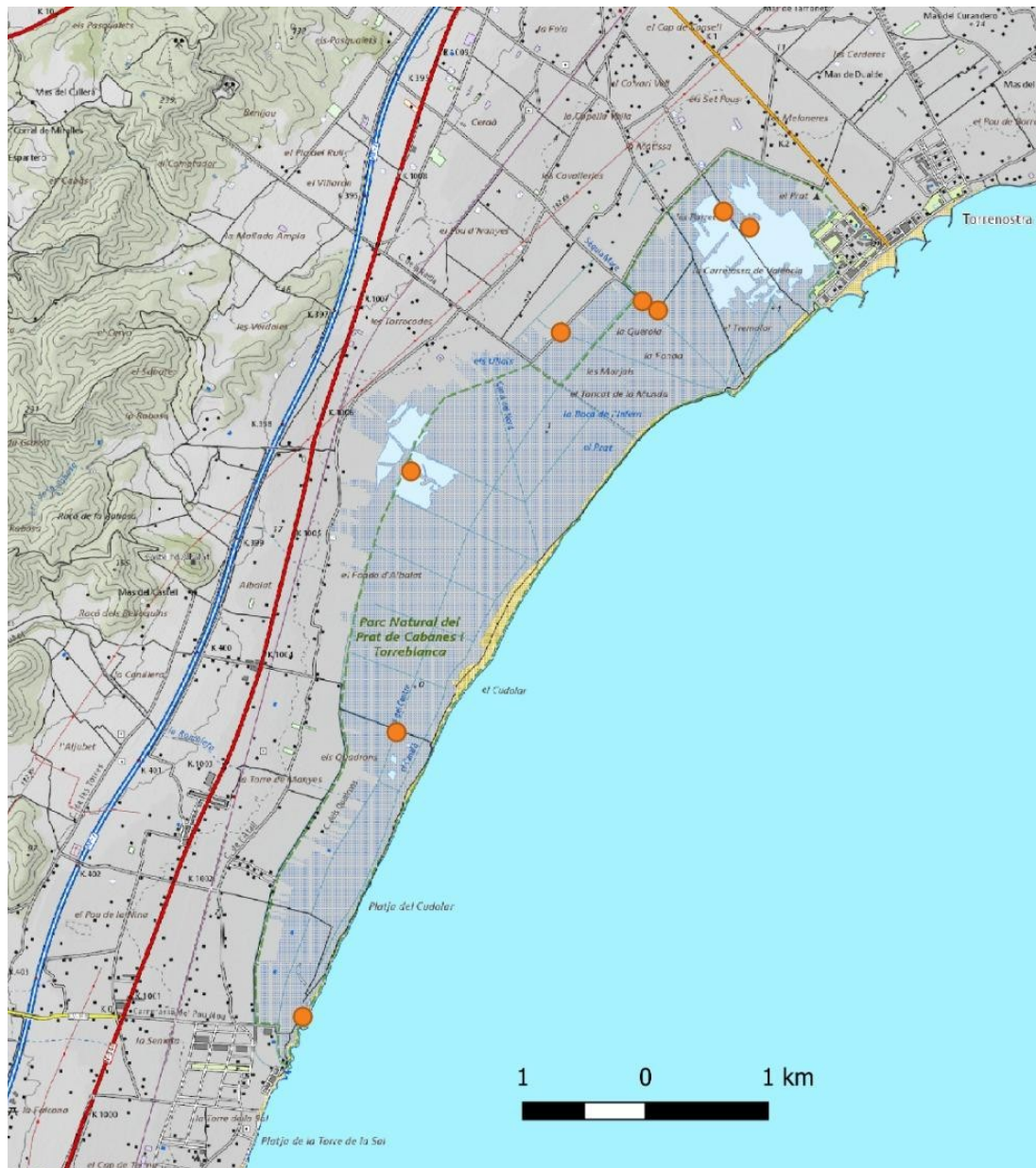

Figura 3 Punts de presa de mostres d'aigua per a anàlisi físico-químic.

A partir de l'any 2017, el control dels paràmetres que es realitzen tant “*in situ*”, com la presa de mostres per a la seua posterior anàlisi en el laboratori de Salut Pública de la Conselleria de Sanitat, es realitza pels tècnics del Parc Natural amb el recolzament dels Agents Mediambientals de la zona.

Les determinacions es fan bimensualment i els paràmetres que es determinen *in situ* són la transparència, la conductivitat, el pH, l'oxigen dissolt, la temperatura i el percentatge de vegetació aquàtica. Al laboratori es determinen el fòsfor, els nitrats, l'amoni i la clorofil·la, mentre que els plaguicides s'anitzen una vegada a l'any.

La informació que ens subministren les dades obtingudes al llarg de l'any 2021, indiquen que les aigües de la marjal són salobres, transparents, amb una temperatura estacional,

bona oxigenació, amb absència de nutrients i clorofil·la. Tampoc s'ha detectat la presència de plaguicides.

Pel que respecta a la salinitat, s'han observat diferències significatives entre les llacunes de Torreblanca i les aigües de les llacunes de Cabanes i de les sèquies del Parc Natural, que presenten dades menors de conductivitat.

5.4.3. Actuacions realitzades amb ajudes destinades a infraestructures hidràuliques

En el marc del Programa de desenvolupament Rural de la Comunitat Valenciana 2014-2020, s'han aprovat, per part de la conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, una serie d'ajudes per a la millora i manteniment d'infraestructures hidràuliques. Els ajuntaments dels municipis de Cabanes i Torreblanca han sigut beneficiaris d'aquestes ajudes.

Les actuacions realitzades per l'ajuntament de Cabanes són les de neteja i drenatge de les principals séquies, que situades en el terme municipal de Cabanes, formen part del sistema de drenatge de la zona humida, afavorint la circulació de l'aigua i evitant inundacions dels camps de conreu pròxims. S'han netejat un total de vora 4.300 metres de séquies, com són: part del Canal del Centre, i Canal del camí Pont Roig, Canal del camí de Quadrons, Canal Cap de Quadrons i 6 Baixadors (canals perpendiculars al canal del centre).

Durant l'execució dels treballs es va poder constatar que es van seguir en tot moment les recomanacions dels tècnics del parc natural quant a tractament de flora i fauna i respecte a que l'acumulació dels fangs i vegetació extretes en la neteja es dipositen únicament en un costat de la séquia a fi d'anar consolidant un bri que facilite l'accés als mitjans de prevenció i extinció d'incendis. Així mateix han sigut retirats tots els residus no orgànics, extrets durant els treballs de drenatge.

Les actuacions realitzades per l'ajuntament de Torreblanca de control hídrico del Prat en la seua part nord són complementàries a les ja realitzades l'any anterior en la Gola del Trenc, són les següents:

- Neteja de la séquia l'Arrossar i canalització de pluvials.
- Adequació de la séquia l'Arrossar per a la instal·lació d'un sistema de depuració per filtració.
- Recuperació de la séquia dels Piteres i la seua millora amb biorrollos vegetals per a l'estabilitat dels marges en els punts d'instal·lació de comportes.
- Instal·lació de dues comportes, una a l'inici de la séquia dels Piteres i una altra al final d'aquesta séquia en la connexió amb les quals desemboquen en la Gola del Trenc.
- Plantació d'espècies autòctones de flora aquàtica.

Amb aquest projecte es pretén garantir la qualitat de les aigües pluvials que venen de la carretera de la Mar i de les zones urbanitzades pròximes, millorar la connectivitat de les séquies existents, afavorir els hàbitats aquàtics de l'espai protegit, permetre el manteniment d'una làmina d'aigua amb un nivell constant (que afavoreix la presència

d'ocells i la seua observació) i facilitar el control de les possibles inundacions de la zona urbana de Torrenostra, per fortes pluges.

Aquesta actuació, que ha sigut autoritzada per la demarcació de Costes, es farà al 2022.

5.5. Conservació i manteniment d'infraestructures i equipaments del Parc Natural

El Centre d'Interpretació del Parc Natural, on es realitzen gran part de les activitats de comunicació i divulgació, s'ubica a les instal·lacions del Centre d'Aqüicultura de Torre la Sal (CSIC). En ella, el Parc Natural disposa d'una sala de recepció de visitants (que allotja alhora una petita exposició i panells informatius), una sala de conferències i dos despatxos per a l'Equip Tècnic i la Direcció del Parc Natural. Al costat d'aquest espai, s'ubica una zona d'aparcament i una àrea d'esbarjo amb bancs, així com una construcció per a l'ús de la Brigada de Conservació i Manteniment del Parc, que serveix alhora d'emmagatzematge de ferramentes i altres útils necessaris per a les seves tasques.

A més dels dos centres abans esmentats, el Parc Natural compta amb diversos equipaments i instal·lacions:

- Tres àrees recreatives
- Senyalètica d'Ús Públic
- Miradors i observatoris de fauna
- Aparcaments
- Panells interpretatius

Les actuacions que ha dut a terme la Brigada de Conservació i Manteniment del Parc per a mantenir el bon estat d'aquestes instal·lacions, així com les tasques de conservació de fauna, flora i hàbitats, durant l'any 2021 s'agrupen en les següents activitats (veure la taula 5 per saber la dedicació en cadascuna d'elles):

- Adequació d'infraestructures i instal·lacions: tasques de manteniment en els Centres de Visitants, adequació de mobiliari i reparació d'actes vandàlics.
- Adequació d'itineraris: desbrossament i poda de vegetació i instal·lació de senyalística.
- Adequació d'Àrees d'Ús Públic: desbrossament i poda de vegetació, manteniment de mobiliari i senyalística de les Àrees d'Ús Públic.
- Actuacions de millora per a la fauna: desbrossament de vegetació, instal·lació de senyals i manteniment de refugis per a la fauna.
- Condicionament de surgències d'aigua: control i manteniment de comportes.
- Tractament de la vegetació: desbrossament, poda i trituració de vegetació, eliminació d'espècies exòtiques invasores i retirada de residus vegetals.

- Arreglament de camins: instal·lació o reparació de tancaments (barreres i cadenats).
- Plantacions: regs i plantació de flora autòctona.
- Altres: tasques diverses de manteniment i neteja de vehicles i maquinària, tasques administratives, col·laboració amb altres organismes i actuacions de posada en valor del Parc Natural.

Més concretament, entre altres labors, la brigada s'ha encarregat de desbrossar les immediacions dels Centres d'Interpretació, el jardí de l'Espai Natura a Torrenostra, les vores dels camins i les tres rutes presents al Parc Natural. També en les rutes, s'han realitzat altres treballs com la reposició d'estaques, manteniment (tensat) i canvi de cordes que delimiten els senders. Així mateix, les passarel·les, passamans i els miradors i observatoris han necessitat canvis de llistons de fusta, escatat, envernissat i reposició de claus i caragols per tal de garantir el seu bon estat i la seguretat dels visitants.

En les àrees d'ús públic, a més del desbrossament, s'han fet treballs de poda i manteniment dels exemplars arboris de tarai, dels quals van fer estaquilles pel dia de l'arbre. Els xops plantats davant de la depuradora de Torreblanca van necessitar ser regats en més d'una ocasió durant l'any 2021. La preparació i instal·lació de senyals estacionals de fusta també a estat part de les feines de la brigada.

A més, com a novetat, durant 2021 la brigada va preparar i instal·lar una tanca de fusta amb alguns buits per poder observar les aus de la llacuna que van preparar al costat del Centre d'Interpretació de Torre la Sal.

Taula 5. Actuacions escomeses per la Brigada de Conservació i Manteniment del Parc Natural durant l'any 2021. Es detallen la quantitat de jornals empleats a cadascuna d'elles i el percentatge de dedicació.

ACTIVITAT	JORNALS	DEDICACIÓ
Adequació d'infraestructures i instal·lacions	230	30,04%
Adequació d'Itineraris	205,35	26,82%
Adequació d'Àrees d'Ús Públic	154,50	20,18%
Actuacions de millora per a la fauna	85,50	11,17%
Tractament de la vegetació	22,10	2,89%
Arreglament de camins	16,79	2,19%
Plantacions	5,30	0,69%
Condicionament de nivells i comportes	4,80	0,63%
Altres actuacions	41,39	5,41%
TOTAL	765,73	100%

5.6 Projectes d'investigació per a la conservació de l'espai.

Els Parcs Naturals, per la seua condició d'espais poc alterats degut a la regulació de les activitats antròpiques, i per les diferents figures de protecció que garanteixen la seua protecció i conservació a llarg termini, són el medi idoni per a desenvolupar projectes d'investigació dedicats a l'estudi del patrimoni natural i cultural. Els resultats que s'obtenen d'aquests projectes són potencialment de gran utilitat per a la gestió i conservació dels espais naturals.

A continuació es detallen els projectes que s'han dut a terme en el Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca durant l'any 2021.

5.6.1. Life Paludicola

Aquest projecte europeu anomenat «Restauración del hábitat para la migración primaveral y otoñal del carricerín cejudo (*Acrocephalus paludicola*) en la península ibérica» té com a objectiu principal l'estudi d'aquesta espècie en diversos aiguamolls de la Comunitat Valenciana, entre els quals s'inclou el Prat de Cabanes-Torreblanca, i altres de la comunitat autònoma de Castilla la Mancha.

El projecte Projecte Life Paludicola (LIFE16/NAT/ES/00018), és gestionat per la Fundació Global Nature amb el suport de l'ajuntament de Torreblanca i de la Direcció General de Medi Natural i Avaluació Ambiental, que aposta per l'elaboració de l'esborrany de «Estrategia Nacional para la conservación del carricerín cejudo (*Acrocephalus paludicola*)», que es farà dins del marc d'aquest projecte europeu.

5.6.2. Life Wetlands for Climate

El projecte "Gestió i restauració d'aiguamolls mediterranis com a embornals de carboni - LIFE Wetlands 4 Climate" vol demostrar que els aiguamolls poden ser gestionats de manera sostenible i generant desenvolupament socioeconòmic en el medi rural.

Entre els objectius d'aquest projecte estan potenciar la capacitat de les zones humides per capturar carboni i mitigar el canvi climàtic, implicar el sector privat en el finançament de mesures de mitigació, transferir els resultats i actuacions a la gestió d'altres zones humides europeus i contribuir a l'acompliment dels objectius de París i els objectius europeus en mitigació de canvi climàtic i recuperació de biodiversitat.

L'àrea d'actuació està prevista en aiguamolls de Castella i Lleó, Castella-la Manxa i la Comunitat Valenciana. Al nostre territori, a més de al Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca, els aiguamolls triats són la marjal dels Moros, al PN de l'Albufera i al PN de la Marjal de Pego-Oliva.

En aquest projecte Life en què col·labora el Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca, participen la Fundació Global Nature, l'Agència EFE, Institut Cavanilles de Biodiversitat i Biologia Evolutiva de la Universitat de València i La Fundació València Clima i Energia.

Més informació disponible en la pàgina web:

<https://fundacionglobalnature.org/wetlands4climate/>

5.6.3. Xarxa de seguiment de la biodiversitat

La Xarxa de Seguiment de la Biodiversitat, Xarxa Bioclima, és una iniciativa pública que pretén estudiar la resposta de la biodiversitat front al canvi climàtic, en uns quants ecosistemes terrestres típics del territori valencià. Amb aquest fi s'estableix una xarxa de parcel·les d'observació permanent -punts de mostreig amb coordenades geogràfiques fixes-majoritàriament situades als Parcs Naturals.

Aquestes parcel·les s'implantaran en hàbitats terrestres d'interès comunitari i se'n faran seguiments periòdicament, per tal d'estudiar els canvis de composició i fenologia en les comunitats d'organismes que coexisteixen en un lloc determinat. En el Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca, s'han instal·lat dues parcel·les. Una d'elles es troba ubicada en les immediacions de la Microrreserva "Platja de Quarter Vell" i l'altra en la dunes de la platja de Torrenosta.

Els principals objectius de la Xarxa Bioclima són a) fer mostreigs de vegetació i invertebrats repetits en el temps amb l'ajuda de les autoritats dels Parcs i de ciència ciutadana, b) fer mostreigs de diversitat microbiana en cada parcel·la, c) recol·lectar dades meteorològiques en cada parcel·la, i d) difusió dels resultats i del seu impacte a través de publicacions per a la comunitat científica i per a ciència ciutadana.

S'espera que que els resultats del projecte ajuden a proveir de dades sobre diferents nivells tròfics a les xarxes de seguiment de la biodiversitat de caràcter global i ajuden també en les decisions per al compliment dels acords internacionals sobre biodiversitat i canvi climàtic.

Tota la informació d'aquest projecte està disponible en la pàgina web:

<https://agroambient.gva.es/va/web/cief/xarxa-bioclima-seguiment-de-la-biodiversitat>

5.6.4. Estudi de la dispersió de Rotífers

El laboratori d'Ecologia Evolutiva de l'Institut Cavanilles de Biodiversitat i Biologia Evolutiva de la Universitat de València, realitza estudis al Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca, des de l'any 1993 i des de l'any 2020 s'ha iniciat un projecte que té per objecte determinar la capacitat de dispersió d'un grup d'invertebrats microscòpics, els rotífers, que constitueixen una part molt important del zooplacton de llacunes salines costaneres. L'àmbit de treball proposat se situa en la parcel·la 867 del polígon 21 de Cabanes, en una zona amb unes xicotetes llacunes en les quals ja s'han realitzat amb anterioritat estudis detallats de rotífers, per la qual cosa s'ha considerat un bon lloc per a la instal·lació temporal d'un conjunt de mànegues recol·lectores de *propágulos, que permetria quantificar la seua dispersió pel vent. Així mateix s'ha previst la presa de mostres d'aigua i sediment cada 15 dies, quan es visiten les mànegues.

Aquest estudi s'està desenvolupant durant els anys 2021 i 2022 i estem a l'espera dels resultats de la investigació, els quals poden ser molt útils per a la gestió del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.

5.6.5. Col·lectors de *Pinna nobilis*

Pinna nobilis és una espècie de mol·lusc bivalve endèmic de la Mar Mediterrània i actualment catalogada com a espècie en perill crític d'extinció. Durant 2016 es va produir al Mediterrani un episodi de mortalitat massiva en les poblacions d'aquesta espècie, causat pel protozou *Haplosporidium pinnae*, que parasita les glàndules digestives d'aquests animals, dificultant la seua alimentació i causant finalment la seua mort.

A la Comunitat Valenciana, la mortalitat es va detectar en diferents enclavaments inicialment i es va anar expandint, sent els espais marins protegits del Prat de Cabanes-Torreblanca i Sierra de Irta, alguns dels quals van albergar exemplars vius fins a 2017. Algunes de les poblacions supervivents del Mediterrani, es troben al nord i sud de la Comunitat Valenciana, són les del Delta de l'Ebre i Mar Menor, on les condicions especials de temperatura i salinitat limiten la proliferació del protozou.

L'esperança per a la supervivència d'aquesta emblemàtica espècie radica en el fet que aquestes poblacions es reproduïsquen i es duga a terme la dispersió de larves a altres zones, on juvenils resistents al paràsit puguen colonitzar i repoblar els fons marins. Des de l'inici d'aquest episodi diferents organismes (Universitat de Barcelona, IMEDMAR-UCV, IRTA, Fundació Oceanogràfic, IEO, Submon, IEL, IRBIO, etc.) estan desenvolupant diferents projectes amb la finalitat de conservar l'espècie mitjançant el rescat d'exemplars supervivents, cria en captivitat, seguiment del reclutament o localització de zones lliures del paràsit, entre altres.

Per aquest motiu s'ha creat una xarxa de seguiment del reclutament larvari d'aquesta espècie mitjançant la instal·lació de col·lectors de larves de nacra a nivell internacional en diferents punts del Mediterrani. En la zona marina, la LIC del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca i emmarcat en aquest projecte, es va dur a terme la instal·lació de col·lectors en 2019, 2020 i 2021. Al 2019 no es van poder recuperar els col·lectors a causa de la pèrdua d'aquests per temporals. De la mateixa manera, es va dur a terme la instal·lació i revisió de col·lectors en 2021, no obtenint-se cap exemplar de *Pinna nobilis*, però sí de l'ostra perlífera (*Pinctada imbricata radiata*), espècie d'interès pel seu potencial caràcter invasor i sobre la que s'està realitzant seguiment dins de la xarxa.

Actualment, en el marc d'aquesta mena d'actuacions el IMEDMAR-UCV està liderant el projecte europeu Life Pinnarca. Les actuacions es duran a terme en coordinació amb el personal científic del centre principalment a l'hora de decidir el destí dels possibles juvenils reclutats en els col·lectors.

5.6.6. Estudi de la dieta de la gambúsia

La gambúsia (*Gambusia holbrooki*) és considerada com una espècie altament invasora. Este peix de reduïda grandària va ser introduït dels Estats Units per a controlar les plagues de mosquits, ja que es tracta d'una espècie molt voraç i perfectament adaptada per a alimentar-se de les larves d'eixe dípter. Actualment s'aconsella la seua erradicació o, almenys, evitar la seua expansió, per què suposa una amenaça per a la conservació d'espècies autòctones com el samaruc (*Valencia hispanica*).

Un equip d'investigadors de la Universitat de València està realitzant un estudi científic sobre alimentació d'aquesta espècie en diversos aiguamolls de la Comunitat Valenciana, entre ells el Prat de Cabanes-Torreblanca.

El seu treball implica la presa de mesures de diferents paràmetres fisicoquímics i biològics del medi aquàtic utilitzant xarxes de mà. Els peixos es capturen igualment amb xarxes de mà i en cas de capturar espècies autòctones, aquestes seran retornades al mitjà. S'espera que aquest treball pugua proporcionar interessants dades científiques sobre l'afecció al mitjà d'esta espècie invasora.

5.6.7. Excavació arqueològica al jaciment del Prat de Cabanes-Torreblanca

El Prat de Cabanes és un assentament prehistòric a l'aire lliure format principalment per gran quantitat d'estructures negatives (cubetes, fosses o sitges...) excavades sobre les dunes fòssils, situat a la part sud de la restinga del paratge natural del mateix nom.

Fou descobert l'any 1999, i arqueològicament és conegut a partir de la intervenció efectuada per l'Institut d'Art Rupestre/Museu de la Valltorta l'any 2002. En aquesta primera intervenció, es va efectuar l'excavació de tres estructures així com una delimitació de l'àrea arqueològica.

En aquesta primera intervenció es van diferenciar tres sectors principals amb presència d'estructures negatives, separats per dues xicotetes cales. En aquests treballs es va efectuar també un alçament topogràfic general. Al mateix temps, es van excavar tres de les fosses, dos del sector I i una del sector II, la qual cosa va permetre recuperar materials arqueològics característics (ceràmica a mà, indústria lítica, material petri...) així com mostres vegetals carbonitzades i macrofauna. La datació sobre una de les llavors de triticum va oferir la datació de 2910-2860 CAL BC (Beta-187434).

L'any 2020, com a conseqüència de la tempesta Glòria entre els dies 19 i 23 de gener, el tram de costa on se situa el jaciment va patir una forta alteració, i va ocasionar l'aparició de noves restes visibles en superfície, algunes de les quals es troben in situ, i en perill de pèrdua, per la qual cosa es va plantejar una actuació d'urgència, que es va desenvolupar entre els mesos de març i novembre de manera intermitent.

En la intervenció d'urgència de l'any 2020 va excavar 12 de les estructures negatives de la Zona 1, i va efectuar un sondeig a l'interior per valorar l'estratigrafia.

Els resultats d'aquesta intervenció van servir per establir un marge cronològic més ampli del que va determinar la campanya de 2002, amb una datació per C14 sobre resta de fauna de finals del IV mil·lenni. Les principals conclusions de la intervenció de 2020 va ser dues:

1. El jaciment està patint un procés accelerat de destrucció per acció del mar i de les tempestes.
2. El jaciment presenta una major complexitat i interès, davant la identificació de possibles d'àrees d'hàbitat conjuntament a altres d'emmagatzematge o d'altre tipus, amb un interval cronològic més ampli situat entre el Neolític final i el Calcolític Campaniforme.

En 2021 es va efectuar una nova campanya al mes de setembre, amb els objectius prioritaris de recuperació i documentació d'aquest jaciment en procés de destrucció.

Els treballs van consistir en l'excavació de 35 estructures negatives de la zona 1, de les quals unes 19 van aportar rebllits amb interès arqueològic mitjanament conservats, i alguns prou ben conservats. També es va identificar una estructura negativa de forma aproximadament rectangular que es va començar a excavar però que no es va poder finalitzar per qüestions de temps. Per altra banda, es van efectuar dos sondejos a la zona 2 per tal de documentar l'extensió de la duna fòssil cap a l'interior (amb resultats negatius). També s'havia planificat efectuar l'excavació d'una estructura rectangular a la zona 2, que finalment no es va poder efectuar per trobar-se permanentment inundada.

Les conclusions de la campanya de 2021 van confirmar el procés de pèrdua progressiu del jaciment, que sovint es troba inundat per l'aigua de la mar i sota l'acció permanent de l'onatge. Per altra banda, tot i l'elevat nombre d'estructures excavades, encara hi ha moltes d'elles pendents de documentació/excavació.

Al 2022 es continua amb les investigacions.

5.7 Anàlisi dels resultats i conclusions generals

Els resultats de la gestió realitzada en relació a la conservació dels recursos del Parc Natural han estat els següents:

- En general es constata la bona marxa dels projectes ja consolidats i dels programes d'actuació que han anat implantant-se de manera sistemàtica i que han revertit en una millora en la conservació del patrimoni natural que alberga aquest espai natural protegit.
- Respecte a la flora, s'ha observat que les espècies endèmiques presents al Parc Natural es conserven prou bé i es mantenen les poblacions. Així mateix les espècies de flora exòtica estan molt controlades.
- Respecte a l'avifauna, s'ha pogut detectar l'augment en la nidificació de l'arpellot de marjal, el gall de canyar, el corriol camanegre i el corriolet. Altres ocells han patit un descens notable com el gomet, el cabussonet i l'arpellot cendrós. Uns altres com el collverd o la fotja es mantenen.
- Respecte de les actuacions sobre hàbitats prioritars, s'ha constatat l'adequada evolució i correcte manteniment de les dues microrreserves de flora declarades al Parc Natural i de les àrees de cria del corriol camanegre.
- Hem constatat la presència de quatre grups familiars de llúdries en tot el Parc Natural i hem dissenyat un programa de seguiment per tal de conèixer el seu comportament i evolució.
- Respecte als recursos hídrics, s'observa que les condicions d'oxigenació de llacunes i canals són bones i les concentracions de fòsfor són molt baixes. No presenten concentracions elevades de nutrients ni de clorofil·la i solen tindre una bona transparència. Entre els paràmetres que presenten valors més elevats són la mineralització (conductivitat), són aigües salobres, però les concentracions de nitrats són baixes.
- Pel que fa a les actuacions de la Brigada de Conservació i Manteniment del Parc, els treballs de neteja de les àrees d'ús públic, l'adequació d'infraestructures i instal·lacions, itineraris, refugis per a la fauna i en general totes les labors de desbrossament i neteja de camins, s'han realitzat de manera adequada i donant resposta a les necessitats del Parc Natural.

6. SEGUIMENT D'ACTIVITATS

Dins del Parc Natural i a banda de les activitats de conservació i seguiment de la flora, de la fauna, dels hàbitats, dels recursos hídrics i de les activitats d'educació i comunicació ambiental, que du a terme l'Equip Tècnic del Parc Natural, també es desenvolupen unes altres activitats de particulars com són: l'extracció de torba, l'aprofitament cinègètic, l'activitat ramadera i l'activitat agrícola. Aquestes activitats també poden tindre lloc al Parc, sempre que siguin compatibles amb els objectius de conservació i millora de l'ecosistema, que per a tots els agents implicats hauria de ser el més important a causa del seu valor ambiental i social.

Des del Parc Natural es realitza el seguiment de totes aquestes activitats, per tal de comprovar que es duen a terme respectant els objectius de conservació i millora de l'ecosistema de l'espai protegit.

6.1. Extracció de torba

Segons la normativa del Parc Natural (*Decret 42/2003, de 21 de gener, del Consell de la Generalitat, pel que s'aprova el Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals i Rector d'Ús i Gestió del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca*), la regulació de l'extracció de torba constitueix un compromís entre les necessitats de conservació de l'espai protegit i el legítim exercici de l'activitat minera.

L'activitat d'extracció de torba que actualment s'està desenvolupant al Parc Natural, al terme municipal de Cabanes, disposa de Declaració d'Impacte Ambiental favorable i de Llicència d'Activitat, condicionades ambdues autoritzacions al compliment d'una sèrie de requeriments ambientals.

Una d'aquestes condicions és la firma d'un protocol anual entre l'empresa explotadora i el Servei d'Espais Naturals Protegits a fi de determinar les zones, els períodes i les condicions de l'explotació, el qual va ser signat per al 2021. També s'exigeix la presentació, abans d'acabar l'any, del Pla de Labors per l'any següent i de l'informe relatiu a la superfície explotada, la longitud de la vorera creada, la seua tipologia, la superfície i disseny de les illes creades i de l'estat de les séquies per tal de garantir la connectivitat entre les llacunes.

Des de la Direcció del Parc i amb la col·laboració de l'Equip Tècnic es fa un seguiment de l'activitat per comprovar si compleix els condicionants de la Declaració d'Impacte Ambiental.

Pel que respecta a la superfície explotada es fa un control mitjançant GPS, seguint la línia del front d'explotació. Es realitza el 11 de novembre d'aquest any un nou track del front de l'explotació, comprovant que respecte al realitzat el 7 de novembre de 2020, es mostra una

elevada coincidència, la qual cosa sembla indicar que l'any 2021 la mercantil ha treballat poc en aquesta zona, extraient una superfície de 1.100 m² aproximadament.

Al desembre de 2021, es rep l'informe de les actuacions realitzades durant l'any 2021, per la mercantil, tal com s'exigeix en el protocol signat l'any anterior, en el que s'indica que a causa de l'elevat nivell de l'aigua durant tot l'any, l'extracció de torba en la zona que ens ocupa s'ha limitat a una superfície total de 0,02 hectàrees i s'han creat 10 metres de vorera.

També s'assenyala en l'informe, que l'any 2021 l'explotació s'ha realitzat en la zona d'amortiment d'impactes del Parc Natural, amb una superfície total d'extracció de 1,85 hectàrees de les quals 1,53 hectàrees s'han extret realment, amb un espesor de 3 a 3,5 metres i la resta ha quedat com a illes i camins. Per tant, es constata que es compleixen els condicionants relatius a l'extracció de 2 hectàrees anuals de torba, com a màxim. També es va comprovar el compliment de la resta de condicions que es varen signar al protocol anual per a l'extracció de torba al Prat de Cabanes-Torreblanca.

6.2. Aprofitament cinegètic

L'activitat cinegètica està regulada en la normativa del Parc Natural, la qual estableix la necessitat de compaginar l'aprofitament sostenible dels recursos cinegètics amb la protecció, conservació, estudi, ensenyament, ús públic i gaudi de l'espai protegit.

Dins del territori del Parc Natural hi ha tres acotats de caça menor (aus aquàtiques, conill, guatlla, raboses, túrdids, coloms, etc.) i de major per a porc senglar. Els dos acotats que coincideixen pràcticament amb la zona protegida del Parc Natural són fonamentalment per a la caça d'aus aquàtiques.

El Club de Caçadors «El Lince» és el titular de l'Acotat N^o CS-10.170, al terme de Torreblanca, i la Cambra Agrària de Cabanes és el titular de l'Acotat N^o CS-10.171, gestionat pel Club de Caçadors de «San Pedro Apóstol» al terme municipal de Cabanes.

Les dades de les captures d'aus aquàtiques de l'última temporada (2021-2022), segons les memòries presentades per les associacions abans esmentades, es recullen a la *Taula 7*.

Taula 6. Aus aquàtiques capturades als acotats del Prat en la temporada 2021-2022. Font de les dades: Societats de caçadors.

ESPÈCIE	TORREBLANCA CS-10170	CABANES CS-10171	TOTAL
COLL-VERD (<i>Anas platyrhynchos</i>)	67	43	110
ASCLE (<i>Mareca strepera</i>)	2	3	5
ÀNEC XIULAIRE (<i>Mareca penelope</i>)	2	6	8
SARSET (<i>Anas crecca</i>)	37	45	82
CUA DE JONC (<i>Anas acuta</i>)	3	3	6
ÀNEC CULLEROT (<i>Spatula clypeata</i>)	4	10	14

BOIX (<i>Aythya ferina</i>)	3	1	4
SIVERT (<i>Netta rufina</i>)	33	39	72
FOTJA (<i>Fulica atra</i>)	6	2	8
BEQUERUDA (<i>Gallinago gallinago</i>)	29	86	115
POLLA D'AIGUA (<i>Gallinula chloropus</i>)	32	83	115
TOTAL	218	321	539

S'han caçat un total de **539 aus aquàtiques** de 11 espècies diferents, sent les més nombroses la bequeruda (115), la polla d'aigua (115) i el coll-verd (110).

A banda de les aus aquàtiques també s'han capturat les següents espècies: tord (*Turdus philomelos*; 30 individus), porc senglar (*Sus scrofa*; 15), conill (*Oryctolagus cuniculus*; 12), tudó (*Columba palumbus*; 11) i blanca (*Pica pica*; 5).

Durant el període de caça 2021-2022, les dos vedats han complert l'obligació de remetre, amb una periodicitat mensual, el llistat del número de cadascuna de les espècies caçades, així com les deficiències detectades la temporada anterior.

6.3. Activitat agrícola

L'activitat agrícola es considera com tradicional pel decret de declaració de l'espai natural protegit en el qual s'indica que no es poden fer noves transformacions agràries dins de la zona de protecció del Parc Natural, però sí que es poden fer en l'àrea d'influència.

Per a la protecció del Parc Natural és molt important que l'activitat agrícola utilitza productes respectuosos amb el medi ambient per tal de protegir la qualitat de les aigües de la qual depèn la salut de l'ecosistema i per tant de tots nosaltres.

Des del Parc Natural es pretén fomentar la transformació de la producció agrícola de l'espai protegit en producció agrícola ecològica, ja que la implantació de l'agricultura ecològica en el territori del Parc Natural no sols pretén la preservació de la qualitat de les aigües, la comptabilització entre l'aprofitament dels recursos agrícoles i la conservació dels valors ambientals, sinó també pretén promocionar l'alimentació de qualitat i dinamitzar l'economia de la zona.

Durant l'any 2021 hi ha hagut diferents iniciatives d'agricultors dins del Parc Natural de cultius d'hortalisses amb tècniques d'agricultura ecològica, de venda de proximitat que ja han obtingut el distintiu de la Marca Parcs per als seus productes.

6.3.1 Plantacions de Palmáceas

Ala parc natural hem constatat la presència de nombrosos exemplars dels gèneres *Phoenix* i *Washingtonia*, en determinades parcel·les tant de Cabanes com de Torreblanca, que van ser plantats amb finalitat de venda ornamental i que posteriorment van ser abandonades. Vist

que algunes estan infectats amb picudo, se posaren el contacte amb el Servei de Sanitat Vegetal demanant recolzament per al seu tractament. Del total de parcel·les plantades (7ha aprox) s'estàn fent tractaments en aquelles que els propietaris han donat el vist i plau a una empresa viverista, ja que l'opció d'eliminació era molt costosa, i a més a més d'aquesta manera se reaprofitava la planta.

Aquestes espècies són les més utilitzades en el nostre territori, per al seu ús en jardineria i es desenvolupa bé en qualsevol mena de terreny pròxim a la mar, són resistent a la brisa salina, a l'aigua salobre, a les gelades, a la sequera i als sòls entollats, condicions que es donen al parc natural, la qual cosa ha afavorit el seu creixement, aconseguint en alguns casos considerables altures. Aquesta circumstància i el fet que se situen terrenys molls de torba, pot representar un risc de caiguda en perdre subjecció.

Des del punt de vista sanitari, constitueixen un focus de transmissió de plagues o malalties a palmeres natives o de cultiu, com és el cas del *Rhynchophorus palmarum*.

L'impacte ecològic que s'ha observat és l'afectació de la indicada plaga a la palmera autòctona *Chamaerops humilis*, en la zona d'amortiment del parc natural. També s'ha observat que la fauna realitza una dispersió de les llavors en l'espai protegit, en utilitzar-les com a aliment.

Aquestes plantacions, al trobar-se totalment abandonades, sense rebre cap mena de tractament, són el lloc de reproducció, sense cap mena de control, de les diferents plagues de les palmeres, com a més del morrut ja citat, es podria trobar, entre altres, el lepidòpter *Paysandisia archon*, que afecta especialment el margalló, espècie autòctona en la zona d'amortiment del parc natural.

A excepció del margalló (*Chamaerops humilis*), la resta de la vegetació del parc natural no es veu afectada per les plagues de les palmeres, però és recomanable la seua eliminació perquè aquestes plantacions constitueixen,

- Un lloc privilegiat per a la reproducció de les plagues que afecten les palmeres, tant per la ja detectada com pel possible desenvolupament d'altres noves.
- Un focus de contagi per a les palmeres dels jardins privats i per a la palmera autòctona.
- Un tipus de vegetació, que en la zona de protecció del parc natural, no tenen res a veure amb els ecosistemes objecte de protecció.
- Un perill, en cas de caiguda, en les zones pròximes a les urbanitzacions i camins.

6.4. Activitat ramadera

L'activitat ramadera es considera un ús tradicional pel decret de declaració de l'espai natural protegit i compatible amb els objectius de conservació del Parc Natural.

L'any 2021 el ramader Fernando Robles que entrava al Parc natural amb la seua ramaderia ecològica, des de fa tres anys, va demanar novament autorització anual perquè encara no teníem aprovat el Pla d'Aprofitament Ramader, que estableix les condicions de pastura dins del parc natural.

Al novembre de 2021, arribaren al Parc Natural un total de 70 vaques de les races Asturiana de los Valles i Asturiana de la Montaña, que vingueren des de Vistabella fent transhumància. Prèviament a l'arribada del ramat, les brigades del Parc Natural havien desbrossat el perímetre de la parcel·la. Però com encara no disposava d'autorització va tindre que ficar el ramat en una parcel·la fora parc, que va llogar a un veí de la zona.

L'entrada en vigor d'una nova normativa forestal va suposar un retràs en la concessió de l'autorització que tots els anys obtenia el ramader, per la qual cosa al final no va entrar al parc natural i segons em va comunicar el titular del ramat, segurament no tornarà a vindre, degut a l'incertesa en la concessió de l'aprofitament ramader al Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.

Per tant, anem a posar tots els nostres esforços en traure endavant l'aprovació del Pla Tècnic d'Aprofitament Ramader del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca, que pretén ser una guia que regula l'ús compatible de la ramaderia amb la conservació de l'espai i que facilite l'accés dels ramaders.

7. PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A LA INTEGRACIÓ SOCIOECONÒMICA

7.1. Programa de comunicació i divulgació

Els valors naturals, culturals i històrics que alberga el Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca tenen un valor incalculable i la manera d'aconseguir l'estima, respecte i ajuda per a la seua conservació és donant-los a conèixer i divulgant-los.

És per això que resulta fonamental que des del Parc Natural es continue treballant en la conscienciació dels usuaris de l'espai protegit amb l'objectiu d'implicar-los en la preservació dels seus recursos naturals.

Els **OBJECTIUS GENERALS** són:

- Donar a conèixer als visitants els valors naturals, culturals i històrics més rellevants del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.
- Informar sobre les normes d'Ús Públic que tenen vigor dins de la zona protegida.
- Transmetre la informació del Parc de manera directa al visitant, ja siga al Centre d'Interpretació, o bé a través de xerrades, jornades, campanyes, tallers de sensibilització... que s'organitzen.
- Divulgar, a través de la premsa local, les accions de gestió, conservació i millora d'hàbitats que es realitzen al Parc Natural.
- Mantenir actualitzada la informació del Parc en la pàgina Web i fomentar l'ús d'aquesta pàgina entre els visitants.

7.1.1. Campanyes de comunicació i divulgació

Les campanyes de comunicació i divulgació són comuns per a la Xarxa d'Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana. El seu objectiu fonamental és acostar les àrees protegides a la ciutadania mitjançant activitats de conscienciació i divulgació dirigides al gaudi ordenat dels Parcs Naturals.

El Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca ha participat activament en aquestes campanyes, i a més a organitzat altres jornades divulgatives pròpies. En total, durant el 2021 s'han organitzat 18 activitats en què han participat 292 persones. Les activitats són gratuïtes i han estat dirigides principalment a grups familiars. L'acollida de les activitats entre els visitants i veïns del Parc Natural ha estat molt positiva i es pot destacar un increment en

l'interès entre els participants per conèixer i participar activament en la conservació de la zona humida. Les campanyes i les activitats dutes a terme en cada una d'elles es detallen a continuació.

Taula 7. Llistat d'activitats i campanyes realitzades en el Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca durant 2021.

Data	Activitat	Centre d'Interpretació	Núm inscrits
4 abril	Per Pasqua muda't	Torre la Sal	10
8 maig	Dia mundial aus migratòries	Torrenostra	18
9 maig	Dia mundial aus migratòries	Torre la Sal	16
4 juliol	Plantas fascinantes (2 torns)	Torrenostra	31
22 juliol	Rastres i senyals de fauna (2 torns)	Torrenostra	40
27 juliol	Les llacunes de Torreblanca	Torrenostra	20
31 juliol	Ciència i qualitat de l'aigua (2 torns)	Torrenostra	25
13 agost	Nit d'estrelles	Torrenostra	20
14 agost	Nit d'estrelles	Torrenostra	Anul·lada pluja
15 agost	Nit d'estrelles	Torrenostra	Anul·lada pluja
26 agost	Libèl·lules del Prat	Torre la Sal	22
28 agost	Les llacunes de Torreblanca	Torrenostra	23
29 agost	Rastres i senyals de fauna (2 torns)	Torrenostra	28
18 desembre	Presentació cadira CRAN-joëlette	Torre la Sal	18

7.1.2. Pàgina web i xarxes socials

La web del Parc Natural ha rebut un total de 39.537 visites durant l'any 2021, més del 94% fetes per públic nacional, i la majoria d'elles de visitants nous (55%), encara que moltes són de visitants que ja havien navegat per el web amb antelació (45%). Això representa un augment de 7.619 visites respecte a l'any 2020 i 8.303 visites respecte a l'any 2019. La quantitat de visites fou més alta durant les vacances de pasqua i d'estiu, coincidint amb

l'augment de visitants a l'espai natural. En la figura 5, es mostren les principals dades d'accés al web del Parc Natural.

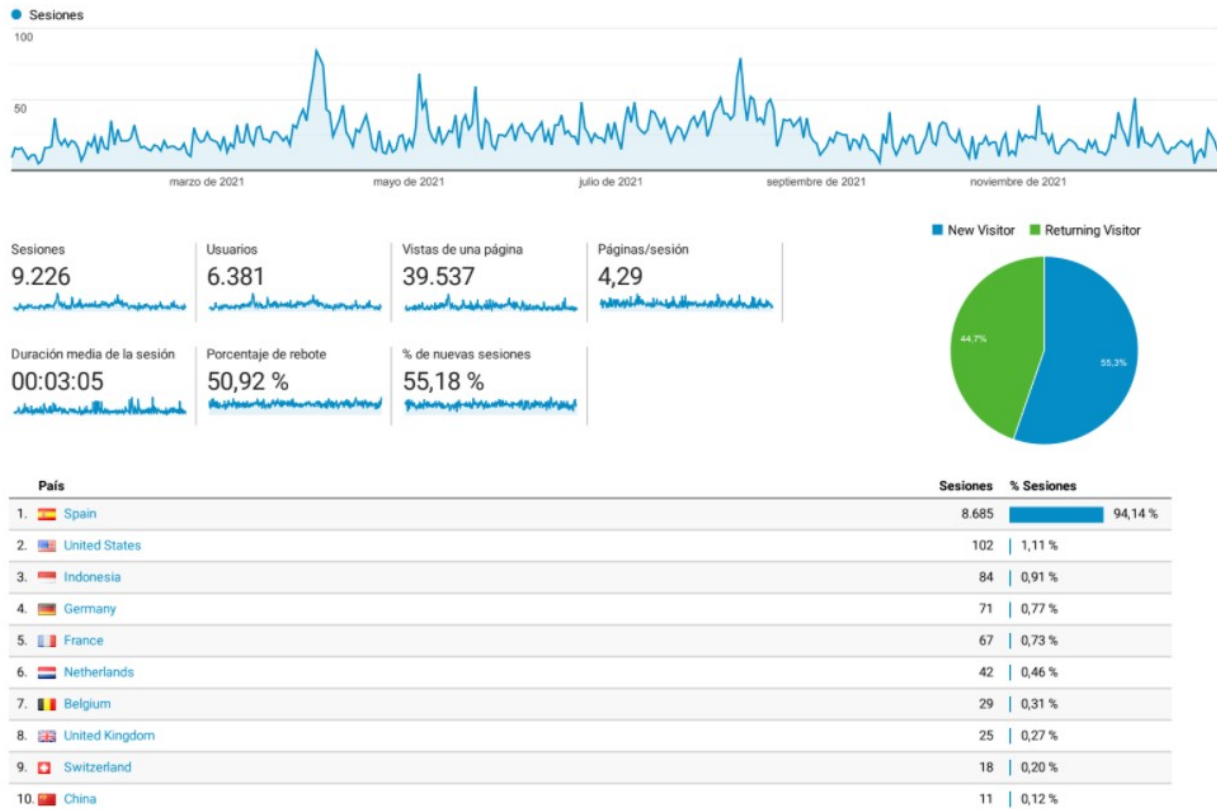

Figura 5. Dades d'accés a la pàgina web del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca durant l'any 2021. Es mostren nombre de sessions, temps de visita, i procedència dels visitants, entre altres dades.

A més, s'ha continuat enviant a les xarxes socials de Parcs Naturals (Twitter i Instagram) tot allò que es considerava d'interès per al públic general, inclòs la difusió d'activitats del Parc Natural.

7.1.3. Butlletí Quadrimestral del Parc Natural

El butlletí quadrimestral (trimestral fins l'any passat) del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca, SÉQUIES I SÉNIES, és una publicació digital amb contingut d'interès que pretén informar sobre la importància de conservar els Espais Naturals Protegits i donar a conèixer als ciutadans el treball realitzat al Parc Natural.

Aquest butlletí està estructurat en uns apartats fixes per temes que es mantindran en cada número:

- **Editorial:** tracta sobre temes d'actualitat al Parc Natural i presenta un article sobre algun element natural (fauna, flora, etc.) del Prat de Cabanes-Torreblanca.
- **Gestió i Conservació:** dedicat a exposar les accions que es duen a terme en l'àmbit de la conservació de la flora, la fauna, els recursos i els hàbitats del Parc Natural.
- **Investigació:** presentació dels diferents projectes d'investigació que es duen a terme a l'interior del Parc Natural.
- **Descobrint el Prat:** on es presenten els habitants del Parc Natural, espècies de fauna i flora, amb informació detallada i curiositats.
- **Divulgació (Jornades i Campanyes):** amb informació relativa a les activitats de comunicació i divulgació dels valors de la zona humida així com de la conscienciació de la importància de la gestió i conservació del patrimoni. I en què apareixen també reflectides les accions encaminades al coneixement conscient de la natura i la nostra implicació en la seva conservació.
- **Notícies:** on coneixerem les novetats més interessants i curiositats que tinguen relació amb el Parc Natural.
- **Passatemps:** paraules creuades, sopes de lletres i altres jocs on els protagonistes són la natura i l'ús públic del Parc Natural.
- **Sabies què...:** curiositats molt breus per aprendre més sobre natura en general.

Els butlletins publicats fins a la data poden consultar-se en la pàgina web del Parc Natural ([enllaç al web](#)).

7.1.4. Col·laboració amb mitjans de comunicació

Durant aquesta anualitat, s'han realitzat diverses col·laboracions amb mitjans de comunicació autonòmics, tan a la televisió valenciana com a diverses emissores de ràdio, apareixent en elles l'Equip Tècnic i la Directora del Parc Natural.

Entre les aparicions als mitjans de comunicació públics podem destacar les col·laboracions amb el programa *Terra Viva* d'À Punt Mèdia, que va apropar-se al Parc Natural diverses vegades per cobrir diferents aspectes de les tasques de conservació que realitza el Parc Natural. A continuació estan llistades les aparicions de l'any 2021:

- Llúdries a Terra Viva - gener 2021
- Sèquies i aus a l'informatiu d'À Punt - gener 2021
- Nou hide al PN del Prat a Terra Viva - juny 2021

7.2. Programa d'Educació Ambiental

Una part important dins de la gestió dels espais naturals protegits és promoure, a través de la divulgació i l'educació ambiental, el coneixement dels valors naturals i culturals de

l'entorn i afavorir actituds de respecte i estima cap al Parc Natural en particular i cap a la natura en general. Tradicionalment, un dels grups més importants destinataris d'aquests esforços han estat els grups d'estudiants de tots els nivells que s'interessen per visitar els nostres espais protegits com a un complement per al seu ensenyament curricular.

El Programa d'Educació Ambiental del Prat està pensat per aplegar als escolars i estudiants de l'àrea d'influència socioeconòmica del Parc Natural i resulta un complement de la formació transversal del programa formatiu dels centres educatius que visiten la zona humida.

Els **OBJECTIUS GENERALS** són:

- Promoure les activitats a l'aire lliure i de caràcter lúdic entre els escolars, afegint en el seu disseny i desenvolupament el component educatiu.
- Promoure en els escolars actituds que afavorisquen el respecte i la conservació del patrimoni natural, cultural i històric del Parc Natural en particular i dels espais naturals en general.

Aquest any, les restriccions de la pandèmia pel Covid-19 han sigut menors, i s'ha augmentat el número de centres educatius que han participat en el Programa d'Educació Ambiental del Parc Natural.

7.3. Planificació i gestió de l'Ús Públic

7.3.1. Programa d'Atenció al Visitant

L'atenció al públic que visita el Parc Natural es realitza des del Centre d'Interpretació de Torre la Sal i l'Espai Natura de Torrenostre. Des dels Centres d'Interpretació s'ofereix informació personalitzada al visitant de l'espai protegit intentant donar resposta a les seves necessitats de visita.

Les restriccions han anat variant durant la pandèmia i han reduït tant l'aforament dels Centres com la mida dels grups de visitants que es podien atendre, principalment els primers mesos de l'any. No obstant, després de primavera les mesures es van anar relaxant, **2400** ha estat el total de **visites informades** des dels Centres d'Interpretació. D'una altra banda, l'Equip Tècnic del Parc Natural també atén visitants que, abans de visitar l'espai protegit, han concertat la visita amb ells. Són les **visites concertades** i durant el 2021 han suposat un total de **959** persones.

Les visites concertades estan formades pels escolars que participen en el Programa d'Educació Ambiental; grups d'adults que participen en el Programa de Comunicació i Divulgació dels valors ambientals de la zona humida; els participants de les Jornades de Difusió que des del Parc s'organitzen i pels participants de les activitats incloses en les Campanyes de Comunicació i Divulgació ambiental.

Amb els dos tipus de visites, hi ha hagut un total de **3359 visitants** als Centres d'Informació. L'augment respecte a l'any 2020 ha estat molt notable, tant en visites informades com concertades, sens dubte degut a la millora de la situació de pandèmia.

Taula 8. Desglossament per tipus d'activitat i estacionalitat dels visitants del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca durant 2021.

Mes	Visites concertades						Visites informades
	Centres educatius	Divulgació amb adults	Jornades divulgatives	Formació	Campanyes	TOTALS	
gener	-	-	-	5	-	5	61
febrer	-	-	-	-	-	-	102
març	-	-	-	-	-	-	179
abril	-	-	-	-	10	10	256
maig	65	22	16	-	18	121	121
juny	154	-	15	-	-	171	159
juliol	-	35	128	17	-	180	229
agost	23	-	93	-	-	116	393
setembre	-	35	-	-	-	35	168
octubre	170	-	-	-	-	170	212
novembre	75	-	-	-	-	75	109
desembre	58	-	-	-	18	76	411
TOTALS	545	94	341	22	46	959	2400

7.3.2. Punts d'informació col·laboradors

Durant l'annualitat 2020 i dins del Protocol de col·laboració entre les conselleries amb competències en medi ambient i turisme respectivament, s'ha continuat realitzant activitats formatives del personal de les oficines de turisme en temes relatius al Parc Natural.

Aquesta col·laboració permet obrir les possibilitats de difusió dels valors del Parc Natural més enllà del Centre d'Interpretació i de la pàgina web del Parc, és per això de vital importància l'actualització contínua de les possibles modificacions en els horaris, rutes, activitats i incidents que puguin ocórrer en l'espai protegit.

El personal tècnic del Parc i el personal dels PICs estan en contínua col·laboració per tal que la informació més actualitzada del Prat estigues a l'abast dels visitants. Durant els mesos de

primavera i estiu és quan s'incrementen les consultes i la comunicació entre els equips adquireix una major rellevància, sent també necessària una major dedicació.

La col·laboració amb els PICs s'ha fonamentat en:

- L'Intercanvi d'informació entre les Tourist-Info i el Parc Natural.
- Millora i actualització de la informació en els portals d'Internet.
- Conscienciació dels visitants i comunicació de les normes d'ús de l'espai natural.
- Difusió de les activitats incloses en les Campanyes de Comunicació i Divulgació.

Els Punts d'Informació Col·laboradors del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca són:

- Oficina de Turisme de Cabanes
- Tourist-Info Torreblanca
- Tourist-Info Orpesa

7.4. Anàlisi dels resultats i conclusions generals

Els resultats de la gestió realitzada en relació a la planificació per a la integració socioeconòmica del Parc han estat els següents:

- Tot i la situació de pandèmia, les activitats amb el públic s'han seguit duent a terme al 2021 sempre que les restriccions ho han permès i seguint totes les mesures de prevenció recomanades per les autoritats. En part ha sigut gràcies a augmentar l'esforç dels guies i educadors del Parc Natural, que durant la temporada d'estiu han doblat les activitats per a poder atendre a tots els interessats en grups reduïts.
- S'han dut a terme 18 activitats de comunicació i divulgació en les que han participat 292 persones.
- Les activitats del Programa d'Educació Ambiental, dirigides fonamentalment a escolars i dissenyades específicament per als nivells de l'educació infantil, primària i secundària, han sofert una forta pujada degut a la millora de la situació. S'han atès 545 alumnes, recuperant pràcticament els valors anteriors a la pandèmia.
- El servei d'atenció al visitant s'ha mantingut en aquesta anualitat sempre que les restriccions dictades per les autoritats sanitàries ho han permès. S'han atès un total de 3.359 visitants, dels quals 2.400 han estat visites informades i 959 visites concertades, lo que suposa un augment del 50% respecte a l'anualitat anterior.

8. DIRECCIÓ I TRAMITACIÓ ADMINISTRATIVA

Des de la presa de possessió de la Directora Conservadora del Parc Natural s'han fet una sèrie de reunions amb els agents implicats a l'espai protegit i s'ha dut a terme la tramitació de sol·licituds relacionades amb determinades activitats a desenvolupar al Parc Natural.

8.1. Reunions

S'ha continuat mantenint reunions amb els equips municipals dels ajuntaments de Cabanes i Torreblanca per tal de dur a terme determinats projectes relacionats amb el municipi i el Parc Natural, com són coordinació d'activitats d'educació ambiental, agricultura ecològica, ramaderia, abocaments incontrolats, nivell hídric, neteja de séquies, aprofitament cinètic, etc. També s'han mantingut reunions amb membres de la Junta Rectora i particulars amb interessos al Parc Natural, com són agricultors i el titular de l'explotació de torba.

Com a reunions singulars podem citar les següents:

- Les reunions periòdiques de l'equip de treball del Parc Natural per realitzar intercanvi d'informació i planificar les actuacions a executar. Aquest equip està integrat per la Brigada de Conservació i Manteniment, per l'Equip Tècnic del Parc Natural i pels Agents Mediambientals de la zona.
- Reunió amb representants de la Demarcació de Costes de Castelló i del Servei d'Arqueologia de la Diputació de Castelló, amb motiu de la visita al jaciment arqueològic de Torre la Sal.
- Reunions amb els dos ajuntaments pel tema de les ajudes a les Infraestructures hidràuliques.
- Reunions amb la mercantil Infertosa i l'ajuntament de Torreblanca per tal de consensuar les futures ampliacions de l'extracció de torba.
- Reunió a l'Espai Natura amb representants de turisme de l'ajuntament de Torreblanca, la Fundació Global Nature, per tal de planificar les activitats ambientals a desenvolupar durant l'estiu.
- Reunió amb tècnics del CIDE, per delimitar les parcel·les a estudiar dins del projecte per a determinar l'impacte del canvi climàtic,
- Reunió amb tècnics de la Direcció General de Coste de la Generalitat Valenciana i l'ajuntament de Torreblanca, per a presentar el projecte d'adequació de la costa a Torrenostre, en el límit amb el parc natural.
- Reunió amb l'ajuntament de Torreblanca per tal d'organitzar coordinadament les activitats de Educació Ambiental a l'Espai Natura.
- Reunió amb l'ajuntament de Cabanes per tal de coordinar amb nosaltres, les seues activitats turístiques al parc natural.
- Al maig es va inaugurar el Hyde construït prop del centre de Torre la Sal.

- Al juny es va fer la reunió anual ordinària de la Junta Rectora del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.

8.2. Informes

En relació a les sol·licituds rebudes en 2021, s'han fet els següents informes:

- Informe per a la renovació de l'autorització al Institut Cavanilles de l'Universitat de València per a desenvolupar un estudi científic sobre dispersió de rotífers (04/01/21).
- Informe a la sol·licitud de l'ajuntament d'Oropesa per a la realització d'una activitat esportiva al parc natural (21/01/21).
- Informe a la sol·licitud de la Fundació de Global Nature, per a la realització del desbrossament d'un tram de la sèquia mare del Parc Natural del Prat de Cabanes–Torreblanca (15/04/21).
- Informe a la sol·licitud de tractament aeri amb biocides per al control del mosquit (15/04/21).
- Informe a la sol·licitud de compatibilitat urbanística per al vallat d'una finca agrícola al terme municipal de Cabanes (16/04/21)
- Informe a la sol·licitud de la Direcció General de Costes, per a la construcció d'equipaments a la platja de Torreblanca (19/05/21).
- Informe a la sol·licitud de la Diputació de Castelló per a la realització d'un projecte d'investigació del jaciment arqueològic "Prat de Cabanes" ubicat a la zona costera del parc natural (09/06/21)
- Informe al projecte de renovació de línia trifàsica al terme de Torreblanca (09/08/21).
- Informe al Pla Local de Prevenció d'Incendis Forestals del municipi de Cabanes (31/08/21).
- Informe al Pla Local de Prevenció d'Incendis Forestals del municipi de Torreblanca (31/08/21).
- Informe sobre una instal·lació fotovoltaica al municipi de Cabanes(29/09/21)
- Informe de compatibilitat mediambiental en relació amb la sol·licitud de D. Fernando Robres Monforte, d'aprofitament ramader en determinades parcel·les del Parc Natural (14/10/21).
- Informe a la sol·licitud de la mercantil Infertosa d'ampliació de l'extracció de torba al terme municipal de Torreblanca (14/10/21).
- Informe a la sol·licitud del Departament de Microbiologia i Ecologia de la Facultat de Ciències Biològiques de la Universitat de València, per a la realització d'estudis de la fauna i la flora al Parc Natural (20/10/21).

- Informe a la sol.licitud de la mercantil Infertosa d'ampliació de l'extracció de torba al terme municipal de Cabanes (17/11/21).
- Informe per al Servei Provincial de Costes, en relació amb les actuacions de l'Ajuntament de Torreblanca a la zona de Torrenostre, dins del pla d'ajudes a infraestructures hidràuliques (22/11/21).
- Informe sobre l'instal.lació d'un hyde, per part de l'ajuntament de Torreblanca (09/12/21).
- Informe a la sol.licitud del Servei Provincial de Mines de Castelló, sobre possibles condicions a la sol.licitud d'excesos de l'explotació San Enrique (20/12/21)

9. RESUM ECONÒMIC

Durant l'anualitat 2021 s'han realitzat les següents inversions.

Taula 9. Inversions realitzades al Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca el 2021.

ACTUACIÓ	INVERSIÓ
CONSERVACIÓ I MANTENIMENT DEL PARC NATURAL	130.250,91 €
PROMOCIÓ, DIFUSIÓ I TREBALLS TÈCNICS DEL PARC NATURAL	108.556,68 €
BRIGADES DE BIODIVERSITAT (FONS FEDER)	2.879,80 €
TOTAL INVERSIÓ	241.687,39 €

10. AVALUACIÓ DE LES PROPOSTES DE GESTIÓ 2021 I PROPOSTES PER AL 2022

Per tal de dur a terme una gestió planificada i consensuada es va elaborar el que considerem el marc estratègic de gestió al Parc Natural, que hem anomenat PLA DE GESTIÓ DEL PARC NATURAL DEL PRAT DE CABANES-TORREBLANCA. Aquest Pla de gestió haurà de ser acceptat i enriquit pels membres de la Junta Rectora, amb les aportacions dels participants.

En aquest apartat s'inclou l'avaluació de les actuacions desenvolupades i previstes per al 2021, així com les propostes per al 2022; tot això per a la seva discussió, modificació i posterior aprovació, si escau, per la Junta Rectora.

10.1. Avaluació de les propostes de gestió establides per a l'any 2021

10.1.1 Projecte de creació de la microrreserva de flora per a la conservació de l'espècie *Odontites kaliformis*.

Actualment se estan fent els tràmits adients amb l'ajuntament de Cabanes, per ser terreny municipal

10.1.2 Inaugurar l'observatori d'aus, construït per les brigades del Parc Natural en el terme municipal de Cabanes.

L'any 2020, pel tema de la COVID 19, no es va poder inaugurar, però l'hem inaugurat el maig del 2021.

10.1.3 Elaborar i executar el projecte de Jardí d'hàbitats a l'Espai Natura i dotar del material necessari per a la creació d'un laboratori.

Tenim encetat el projecte del Jardí d'hàbitats i el laboratori s'ha ubicat en una estança de l'Espai Natura i de moment disposa de les eines més bàsiques.

10.1.4 Coordinació amb els ajuntaments per a dur les campanyes de conscienciació ambiental (temes: corriol camanegre, gossos i gats, residus, mosquits, algues a la platja, etc.) i d'assessorament per a la sol·licitud d'ajudes destinades a l'aplicació de mesures de millora i manteniment de les infraestructures hidràuliques de les zones humides valencianes.

S'han fet les reunions i els informes adients per tal de dur a terme aquest proposta.

10.1.5 Continuar amb la col·laboració dels Agents Mediambientals per al control dels gossos i gats al Parc Natural.

Els agents han redactat les denúncies i des de la Direcció Territorial de Castelló ens comuniquen que s'han tramitat varies denúncies amb la imposició de multes de 600€ per accedir amb gos al Parc Natural.

10.2. Propostes de gestió per a l'any 2022

10.2.1 Continuar amb tots el Programes per a la conservació i la millora dels hàbitats del Parc Natural que es duen a terme actualment.

10.2.2 Continuar amb tots els Programes per a la millora de l'ús públic, que es duen a terme actualment

10.2.3 Continuar amb totes les Programes de comunicació i educació ambiental que es duen a terme actualment.

10.2.4 Aconseguir l'aprovació del Pla Tècnic d'Aprofitament Ramader del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.

10.2.5 Aconseguir la declaració oficial de la Microrreserva de Flora *Odontites kaliformis*.

10.2.6 Revitalitzar la LIC marina del Prat mitjançant projectes d'estudi de les praderies de *Posidònia oceànica* i de la *Pinna nobilis*.